

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XVII
Nr. 841
Vineri 11 martie
1966
4 pag. 25 bani

EDITATA DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

CONGRESUL COOPERATIVELOR AGRICOLE DE PRODUCȚIE

Între 7 și 9 martie s-a desfășurat la București, în pavilionul Expoziției economiei naționale, Congresul cooperativelor agricole de producție, eveniment de o însemnată deosebită în viața întregii țări, care marchează o nouă etapă în dezvoltarea agriculturii, în viața satelor noastre.

Sub vasta cupolă a pavilionului s-au înfățișat 5500 de delegați — țărani cooperatori, brigadieri, președinți de cooperative agricole de producție, ingineri agronomi și zootehniști, medici veterinari, economiști și alți specialiști care lucrează nemijlocit în producția agricolă, reprezentanți ai uniunilor regionale și raionale ale cooperativelor agricole de producție.

La lucrările Congresului au luat parte membri ai C.C. al P.C.R., ai Consiliului de Stat, miniștri, reprezentanți ai instituțiilor centrale și ai organizațiilor obștești, oameni de știință și cultură etc.

Au asistat, de asemenea, delegațiile de peste hotare venite la Congres, sefi ai misiunilor diplomatice acreditate la București, ziariștii români și străini. Cu îndelungă ovăție și urale a întâmpinat asistența pe tovarășii Nicolae Ceaușescu, Chivu Stoica, Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Apostol, Alexandru Birăleanu, Emil Bodnaraș, Petre Borilă, Constantin Drăgan, Alexandru Drăghici, Paul Niculescu-Mizil, Leonte Răutu, Leontin Sălăjan, Ștefan Voitec, membri supleanți ai Comitetului Executiv și secretarii C.C. al P.C.R., vicepreședinții Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri.

Cuvântul de deschidere a lucrărilor Congresului a fost rostit de tovarășul Vasile Vilcu, președintele Comisiei de organizare pentru pregătirea Congresului.

Primit cu puternice aplauze, a luat cuvântul tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român. Urmărită cu deosebit interes, expunerea a fost subliniată în repetate rânduri de vii și puternice aplauze. La încheierea expunerii, întreaga asistență a ovationat îndelung.

Tovarășul Vasile Vilcu, președintele Comisiei de organizare pentru pregătirea Congresului, a prezentat Raportul cu privire la sarcinile uniunilor cooperativelor agricole de producție pentru creșterea producției de animale, pentru dezvoltarea și întărirea continuă a cooperativelor agricole. Tovarășul Dumitru Tudose, Erou al Muncii Socialiste, președintele Cooperativei agricole din comuna Stoičănești, regiunea Argeș, membru al Comisiei de organizare a Congresului, a prezentat

Raportul cu privire la proiectul de statut al cooperativei agricole de producție. Tovarășul Eugen Alexe, membru al Comisiei de organizare a Congresului, a prezentat Raportul cu privire la proiectul de statut al Casei de pensii și la sistemul de pensionare a membrilor cooperativelor agricole de producție. Tovarășul Ion Iuga a prezentat Raportul Comisiei de validare.

În cadrul discuțiilor la problemele cuprinse în ordinea de zi au luat cuvântul numeroși delegați și invitați la Congres.

Congresul a fost salutat de șefii delegațiilor de peste hotare.

Primit cu puternice aplauze a luat cuvântul tovarășul Ion Gheorghe Maurer, membru al Comitetului Executiv și al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Miniștri. Cuvântarea a fost urmată cu viu interes, fiind subliniată prin vii aplauze.

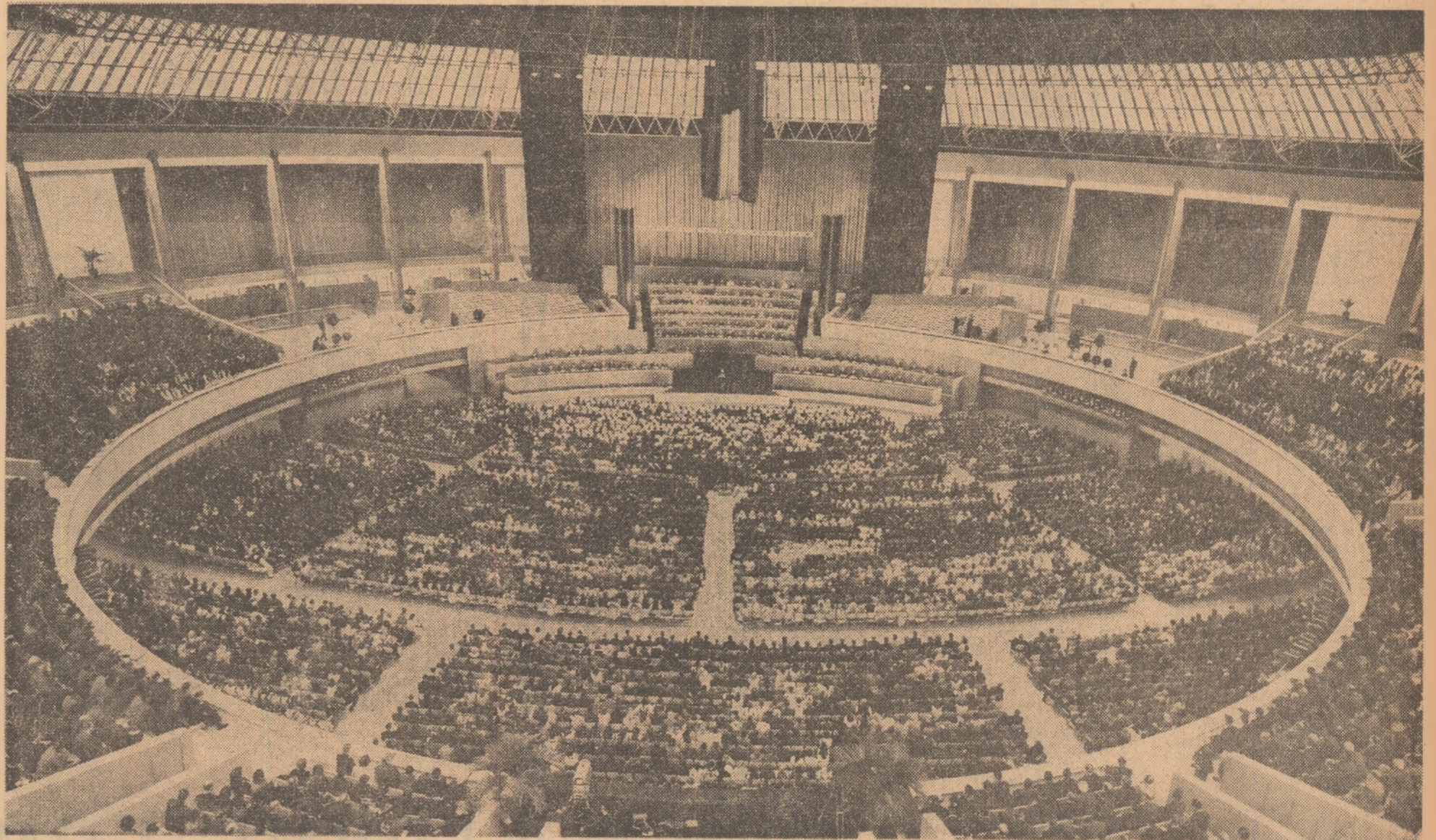
Congresul a adoptat în unanimitate Statutul Cooperativei Agricole de Producție. Statutul Uniunii Naționale, uniunilor regionale și uniunilor raionale ale cooperativelor agricole de producție, Statutul Casei de Pensii a membrilor cooperativelor agricole de producție.

Congresul a adoptat în unanimitate Statutul Cooperativei Agricole de Producție. Statutul Uniunii Naționale, uniunilor regionale și uniunilor raionale ale cooperativelor agricole de producție, Statutul Casei de Pensii a membrilor cooperativelor agricole de producție.

Într-o atmosferă de mare însufletire, Congresul a adoptat apoi Actul constitutiv al Uniunii Naționale a Cooperativei Agricole de Producție din Republica Socialistă România.

Congresul a ales prin vot secret Consiliul Uniunii Naționale a Cooperativei Agricole de Producție și Comisia de revizii. În prima sa sesiune plenară, Consiliul a ales Comitetul Executiv și Biroul său permanent. Președinte al Consiliului Uniunii Naționale a Cooperativei Agricole de Producție a fost ales tovarășul Vasile Vilcu, membru supleanț al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., membru al Consiliului de Stat. Totodată, plenara a desemnat Comitetul Casei de Pensii a Uniunii Naționale a Cooperativei Agricole de Producție. Președinte al Casei de pensii a fost desemnat tovarășul Vasile Vaida. În sesiunea de constituire a Comisiei de Revizii a fost ales președinte tov. Vintilă Marin.

Eroul Muncii Socialiste Gheorghe Goina, președintele cooperativei agricole de producție din comuna Sîrlama, regiunea Crișana, a dat citire textului Chemării adresate de Congres țărănilor cooperatori, tuturor oamenilor muncii din agricultura țării noastre. Întrunind asentimentul unanim și entuziasmul al delegaților. Chemarea a fost adoptată cu îndelungă ovăție și urale.

Pavilionul Expoziției economiei naționale în zilele Congresului cooperativelor agricole de producție

Oameni de știință din agricultură, lucrători din institutele de cercetări și învățămînt!

În creșterea producției agricole am simțit mereu sprijinul vostru. Îndreptați-vă eforturile spre asigurarea, pentru fiecare zonă a țării, a unor soiuri și hibridi de mare productivitate la toate plantele, spre ameliorarea raselor de animale, spre rezolvarea problemelor privind mecanizarea și chimizarea agriculturii, extinderea irigațiilor, elaborarea metodelor agrozootehnice diferențiate, folosirea cit mai bună a fondului funciar. Sporii aportul vostru la îmbunătățirea organizării producției, a muncii și a întregii activități a cooperativei agricole.

Învățători, profesori, medici, lucrători din așezămintele culturale ale satului!

Activitatea voastră pentru instruirea tinerelor noastre vîrstare, pentru răspîndirea în mase a comorilor artei și culturii o prețuim nespus de mult. Sporii-vă contribuția la dezvoltarea vieții culturale a satelor, la pregătirea pentru viață a copiilor noștri, la apărarea sănătății populației. Munciiți cu pasiune și entuziasm pentru a contribui la creșterea conștiinței socialiste a țărănimii, la ridicarea satului pe noi trepte de progres.

(Din Chemarea Congresului cooperativei agricole de producție)

SATUL, AZI

Multă vreme n-am putut gândi despre sat decât cu mîhnire și cu durere. Pentru că am trăit vremea cînd satul da tot: pîne, lapte, miere. Și-n schimb primea sudălmă, hașvance și gloante. Mă-aduc aminte de vremea cînd grîul și porumbul, cules din sudorea frunților noastre, curgea în valuri de aur spre rada porturilor, plutea pe abastre valuri marine și, la bursa cerealiară de la Anvers, se făcea în aur concret, lăfăindu-se lucrător în safurile stăpînitor ori pe mesele rulatei de la Monte Carlo.

Am apucat vremea cînd satul intra, oarecum periodic, în ordinea zilei: cînd se țineau niște algerii, adică niște partide furau, pe minciuni ori pe rachii, niște pretinse voturi, cînd se căuta vreun covor pentru vreo expoziție europeană și cînd se trăgea cu tunul în răsculații foametei.

Fiorul de tristete, de durere, de amărăciune mă cuprîndea ori de cîte ori mă gîndeam la sat, la obidița vîntă dusă de bătrîni mei. N-am să uit niciodată sfiala și teama mamei, cînd trecea prin preajma curții boierești. Vorbea în șoaptă. Și, de departe, de pe celălalt deal, îmi arăta foisorul de unde „cuccana” a asmuțit-o odată cu cîinii: doi sanbernarzi uriași care i-au rupt cătrînta și-au doborît-o într-un șanț. Și azi, la optzeci de ani, în coșmarurile ei, spaima are colți, ochi și mîrit de dușă.

Cîți ani s-or fi scurs de atunci? Douăzeci și cinci? Treizeci?

Trec aproape în ficcare săptămînă prin cite un sat, din lungul și latul țării. Din Crișana în Dobrogea și din Maramureș în Olteana. Conturul general al cîmpurilor, al munților și al cerului a rămas același. Incolto, totul s-a schimbat. Altul, satul de azi. Alta viață, alta mentalitate. Alții oamenii. Alte, sentimentele oamenilor. Prin smulgerea pămînturilor din mina boierilor și transformarea lor în cooperative obștești, baza și sensul vieții satului s-a răsucit brusc și s-a proiectat spre un nou și luminos zenit. Satul de azi a intrat în ritmul general al vieții socialiste.

Satul de azi strălucește prin sediul cooperativei și al hamba-roier ei, prin saioane și grajduri luminate electric. Strălucește prin producțiile mereu sporite la hectar. Strălucește prin casele mari, cu acoperșuri de țiglă, cu odăi luminoase și mobilă comodă. Strălucește prin școala cu cite 10-15 săli de clasă, prin căminul cultural cu cite 7-800 de locuri în sala de spectacole. Îndeletniciri altădată chimuitoare, azi s-au reprofoliat în complexul economic și psihologic al satului. Simion Uscat, din Cîmciul Hunedorei, a îndrăgit meseria de îngrijitor mulgător al cooperativei din sat. A fost trimis ca delegat la Congresul cooperativei agricole de producție. A luat cuvîntul și împărtășească și celorlalți tovarăși din experiența lui. A vorbit, folosind arsenalul noțiunilor din științele agrozootehnice, despre

metodele proprii întru depășirea angajamentului în producția de lapte. De bună seamă că Simion Uscat este urmașul unor mocani din regiunea Hunedorei, dintre acei care au creat și-au transformat stăruirea din balada Mioriței: „pe-un picior de plai, pe-o gură de rai...”

Satul de azi strălucește înzestrat cu mii de volume, cercetată zilnic de cititori de toate vîrstele. Strălucește prin magazinele moderne, aprovizionate cu de toate. Strălucește prin antenele de radio și televiziune, prin cinematografe.

Una dintre întrebările obișnuite pe care mi le adresa, astă-vară, surorile și nepotele mele cînd se întorceau de la brigada de la seceră sau adunat jin, suna: — Ce zici de filmul care rulează azi? E bun? E interesant? — Își spălau mîinile și fata cu apă rece, înviorătoare, își schimbau strainele și strigau: — Bunică, mata nu mergi la film? — Merg, numa' să pîn casinca pe cap, să-mi iau cirja, și mărg.

Strălucește satul de azi prin zecile de învățători și profesori care-i sporesc, cu egerie mereu nouă, activitatea culturală și educativă. Strălucește prin medic și agronom, prin casa de nașteri și prin polclinică. Strălucește prin birourile artistice cu atita grijă pregătite, ce mai adesea, de cadrele didactice.

DUMITRU ALMAȘ

(Continuare în pag. 2-4)

Vom munci pentru înflorirea agriculturii patriei

Peste 5500 de soli și ogoarelor s-au întrunit, într-o atmosferă de puternic entuziasm, la primul Congres al țărănimii cooperatiste din România socialistă. O mare de vestimente naționale multicolore părea, în zilele acestui Congres, imensa incintă rotundă unde s-au desfășurat lucrările lui. Veniți aici, din toate colțurile țării, ca la un mare sfat național, reprezentanți de frunte ai țărănimii cooperatiste, oameni de știință, economiști, tehnicieni au ascultat cuvîntul partidului, au participat la o vastă dezbateră despre viața satelor. Astfel, acest Congres, care a avut loc la începutul unei perioade noi de muncă creatoare a poporului, a marcat un eveniment de deosebită importanță pentru viața întregii noastre țări. „Primul Congres al țărănimii cooperatiste din România socialistă — a spus în expunerea sa la Congres, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R. — coincide cu începutul primăverii, care descătușează urialele forte creatoare ale vieții, vestele redemptoare și înflorirea naturii. Aceasta simbolizează primăvara satului românesc întineriț de seva dătătoare de viață a socialismului, de munca harnică a țărănimii, simbolizează însuși viitorul luminos de prosperitate și civilizație al patriei noastre socialiste”.

Și nouă, celor care pregătim cadrele necesare agriculturii socialiste, Congresul cooperativei agrico-

le de producție ne-a pus în față o serie de sarcini de mare însemnată. Partidul, poporul ne cer să asigurăm agriculturii cadre medii și superioare de toate specialitățile, precum și cadre de mecanizatori, să luăm măsuri pentru ridicarea nivelului învățămîntului agricol de toate gradele, în vederea pregătirii teoretice, practice și aplicative, a viitorilor specialiști agricoli.

Învățămîntul agricol organizat la diferite nivele, începînd cu școala generală, școlile profesionale și medii de specialitate și terminînd cu învățămîntul superior, trebuie organizat pe instituții și facultăți și profilat pe ramuri de specialitate, a obținut în ultimii ani o serie de succese însemnate. El a dat ogoarelor un mare număr de muncitori calificați, tehnicieni și ingineri agronomi specializați în cultura grîului, a porumbului, a plantelor tehnice și industriale, specialiști pentru sectorul legumicol și hortic-viticol, crescători de animale, zootehniști, medici veterinari, care muncesc cu pricepere pentru înflorirea agriculturii noastre socialiste. Elevii și studenții care se pregătesc să muncească pe ogoare dispun de condiții dintre cele mai bune, primesc o instruire profesională strîns legată de realitățile noastre naționale, de nevoile agriculturii noastre socialiste în plină dezvoltare. Ni s-au creat toate condițiile pentru a îmbunătăți și mai mult, în continuare, pregătirea vi-

toarelor cadre necesare agriculturii. Studiul obiectului „Agricultura” și al bazelor producției agricole în școlile generale și în liceele sătești se efectuează în prezent diferențiat, corespunzător cu specificul zonei în care se află școala. În regiunile de șes accentul se pune pe cunoașterea agrozootehnicii culturilor de cîmp, iar în regiunile de deal pe studiul hortic-viticol. Este de o deosebită însemnată ca profesorii care predau disciplinele agricole să trateze toate lecțiile în strînsă legătură cu realitățile locale, făcînd referiri concrete la metodele agrozootehnice care se aplică în cooperativa agricolă din comună.

Extinderea mecanizării asupra a noi și noi procese de producție agricolă, zootehnică, hortică, perfecționarea și specializarea continuă a mașinilor și agregatelor utilizate agricole cu necesitate asigurarea unei pregătiri mereu mai înalte a viitorilor mecanizatori. Elevii școlilor profesionale de mecanizare a agriculturii, dotate cu mijloace tehnice corespunzătoare producției agricole moderne, trebuie înarmați cu bune cunoștințe teoretice și deprinderi practice. În același timp, este necesar să-i pregătim astfel încît să poată aprecia eficientă economică a lucrărilor la care participă.

Pregătirea cadrelor medii pentru agricultură se va îmbunătăți considerabil prin înființarea liceelor

agricole, hotărîită de Congresul al IX-lea al P.C.R. În prezent, numeroși oameni ai învățămîntului, ca și cadre de specialitate, își spun cuvîntul cu privire la direcțiile de specializare în cadrul acestor licee, la durata lor, la modul lor de organizare etc. Fără îndoială că, pe baza acestor discuții, se va ajunge la cele mai bune soluții în toate problemele. Esențial mi se pare să se asigure o cită mai armonioasă împletire între pregătirea de cultură generală și cea de specialitate, cu accent deosebit pe instruirea practică — instruire care trebuie să constituie, după părerea mea, o parte integrantă a procesului de învățămînt în cadrul liceelor licee agricole. Pe lingă lecțiile de cultură generală și cele de specialitate, o asemenea instruire — realizată pe terenurile proprii ale liceelor și pe ogoarele unităților agricole de stat și cooperative, condusă de cadre cu studii superioare de specialitate — va determina neîndoiește o pregătire teoretică și viitoarelor cadre medii pentru agricultură.

Avînd o asemenea bază, și învățămîntul superior agricol se va îmbunătăți continuu, pregătind cadre cu larg profil teoretic, dar în același timp cu o teinică specializare pe ramuri de producție. În fata personalului didactic din învățămîntul superior agricol se deschide un larg cîmp de activitate creatoare atît în domeniul pregătirii cadrelor,

cît și în domeniul activității științifice legate de crearea unor soiuri și hibridi de mare productivitate, de ameliorarea raselor de animale, de mecanizarea și chimizarea agriculturii etc.

Paralel cu învățămîntul agricol organizat în școli și facultăți se desfășoară învățămîntul agrozootehnic de masă, chemat să ajute țărănimii muncitoare în aplicarea tot mai largă a cuceririlor științei în producție. Nu mai există de mult în satele noastre țărani fără știință de carte și încep acum să nu mai existe nici oameni care să nu cunoască ceea ce le pune la îndemîna știința, literatura de specialitate. Cursurile agrozootehnice devin tot mai mult adevărate universități populare sătești. La bunul lor mers, la dezvoltarea lor continuă sîntem chemați să contribuim noi toți cei care lucrăm în domeniul științei și învățămîntului.

Congresul cooperativei agricole de producție a stabilit măsuri pentru înflorirea multilaterală a satului. Noi, oamenii școlii, ai științei, considerăm că avem datoria de onoare de a ne aduce contribuția la îndeplinirea acestor măsuri, de a munci fără preget pentru înflorirea agriculturii patriei.

Acad. prof. GHERASIM CONSTANTINESCU prorector al Institutului agronomic „Nicolae Bălcescu”

PROFILURI

Paula Chițimia

Liceul nr. 31 din cartierul Crîngăși al Capitalei este situat într-un loc în care, până acum un sfert de veac, cuvîntul „cultură” părea să aibă rezonanțe exotice. Pe atunci ar fi fost numit o școală de periferie, dar însăși asocierea cuvintelor liceu și periferie părea un nonsens. Acum, liceul are 26 de clase, de la I-a și pînă la a XI-a, în care învață 945 de elevi. Așadar, atît elevi care de abia în acest an au făcut cunoștință cu slovele alfabetului, cît și elevi care se pregătesc intens pentru examenul de maturitate.

Evident, este destul de dificil să îți ferești frînile conducerii unui asemenea „combinat” școlar. Deci, cu atît mai mari sînt meritele fiecărui succes. Succese, liceul înregistrează permanent. Un rezerat prezentat recent de secția de învățămînt a Capitalei consemnează: „Deși a avut de rezolvat o serie de situații deosebit de dificile, Liceul nr. 31 a obținut rezultate valoroase în munca instructiv-educativă”.

Iată, foarte succint, motivele pentru care profesora Paula

Chițimia, directoarea Liceului nr. 31, și-a cucerit în mod deosebit respectul și stima cadrelor didactice din Capitală. Rezultatele la învățătură și cele pe planul școlăresc și conferințele care au loc aici, ne vom referi doar la concertele (două pe fiecare trimestru) pe care le organizează în școală, la solicitarea directorului Paula Chițimia, Filarmonica „George Enescu”.

Impresionante, într-un anume fel, sînt în Liceul nr. 31 chiar și băncile. Sînt vechi de patru sau cinci ani, însă pe ele nu se vede nici urmă de zăbrătură. Aparent este o performanță gospodărească. În fond, este o imagine grăitoare a eficienței muncii educative desfășurate de colectivul didactic condus de directoarea Paula Chițimia.

Totul, în școală pe care o conduce ea, vorbește de grija, de hărnicie, de pricepere pedagogică. Laboratoarele spațioase și bine dotate, holurile și culoarele cu reproduceri plastice și fotografii înfățișînd mari obiective industriale sau scene de muncă decorative.

Prin exemplul ei personal, prin capacitatea ei deosebită de muncă, directoarea liceului din Crîngăși constituie nu numai stimulul permanent al activității cadrelor didactice — începînd cu grija pentru școlăria deosebit de dificilă, ci și un factor care mobilizează în jurul școlii un număr foarte mare de oameni ai muncii din cartier — comitetul de părinți, organizația de femei, comisia permanentă pentru învățămînt a sfatului popular etc. Acțiunile întreprinse de școală,

sprînjimul organizațiilor de masă au făcut ca ea să fie un adevărat centru al activității culturale din Crîngăși. Fără a mai vorbi de serbările și conferințele care au loc aici, ne vom referi doar la concertele (două pe fiecare trimestru) pe care le organizează în școală, la solicitarea directorului Paula Chițimia, Filarmonica „George Enescu”.

Impresionante, într-un anume fel, sînt în Liceul nr. 31 chiar și băncile. Sînt vechi de patru sau cinci ani, însă pe ele nu se vede nici urmă de zăbrătură. Aparent este o performanță gospodărească. În fond, este o imagine grăitoare a eficienței muncii educative desfășurate de colectivul didactic condus de directoarea Paula Chițimia.

Totul, în școală pe care o conduce ea, vorbește de grija, de hărnicie, de pricepere pedagogică. Laboratoarele spațioase și bine dotate, holurile și culoarele cu reproduceri plastice și fotografii înfățișînd mari obiective industriale sau scene de muncă decorative.

S. PANAIT

Timotei Petride

Episodul la care ne vom referi la începutul acestor însemnări, deși vorbește despre un profesor, nu vizează o activitate școlară propriu-zisă. Locul acțiunii: Teatrul de stat din Brăila. Momentul: o ședință a consiliului artistic. Se discută, cu participarea autorului — un cunoscut dramaturg — o piesă care urma să intre în repertoriul teatrului. Înscrisura la cîntă a profesorului Timotei Petride era urmărită cu viu interes de către toți participanții. Introducerea, oricum neobișnuită, nu făcuse decît să trezească mai mult interesul celorlalți. „Noi, profesorii — își începuse cuvîntul tovarășul Petride — avem rareori ocazia să analizăm o lucrare dramatică în prezența autorului, mai ales cînd este vorba de un condei cunoscut. De clasici ne desparte timpul, de majoritatea contemporanilor... probabil spațiul. Să mă iertăți așadar dacă, la această ocazie rară, îmi voi permite să fac o analiză a piesei așa cum să face-o într-o oră de literatură.” Apoi, Timotei Petride a vorbit despre mesajul operei și semnificațiile acesteia, despre profilul personajelor, despre acțiunile și reacțiile lor, despre realizarea artistică a piesei.

Mulți oameni mi-au vorbit pînă acum — a spus autorul piesei — despre lucrarea mea. Nici unul însă afit de pregnant, ca tovarășul profesor Petride. Voi reflecta adînc asupra modificărilor ce se impun și voi

căuta să folosesc în acest scop sugestiile prețioase pe care mi le-a făcut”.

Ne-am oprit la acest episod pentru că ni se pare că definește raporturile profesorului Petride cu disciplina pe care o predă. Și ceea ce își impune șesei pe un plan mereu mai înalt transmite și elevilor săi, învățîndu-i să emită judecăți de valoare pe baza documentării trănice și a pătrunderii în esența operelor literare. Iată pe ce temele s-a născut reputația de profesor deosebit de exigent a lui Timotei Petride, ale cărui lecții cuprind elemente dinamice, pasionante, făcîndu-le să fie deosebit de îndrăgite de elevii săi.

„Niciodată nu mă bazez numai pe experiență, pe acumulările anterioare — ne-a spus acest eminent pedagog, distins cu titlul de „Profesor emerit”. Caut să fiu la curent cu cele mai noi opinii și interpretări, ca să le pot forma elevilor o privire cît mai exactă asupra scrierilor și a operelor lor. Acest stil de muncă doresc să-l imprim și elevilor mei. Caut să-i deprind cu activitatea sistematică, cu documentarea științifică, să-i fac să gîndească în chip creator”.

Elevii din Brăila cunosc bine pasiunea de bibliofil a tovarășului Petride. În biblioteca lui, impresiionantă ca proporții, găsești, alături de ultimele noutăți literare, lucrări de artă, de critică și istoriografie, precum și valo-

roase exemplare de bibliofilie: ediția princeps a operelor lui Coșbuc, citeva numere din „Magazin istoric pentru Tîrziu”, din vechiul „Contemporanul”, ediții prime ale scrierilor lui Titu Maiorescu, Bogdan Ducea, Ibrăileanu etc. Acest „găsești” e un termen folosit generic. În cazul profesorului Petride sensul termenului „găsești” este însă cît se poate de propriu, căci oricare dintre colegii sau elevii lui poate veni să-i solicite orice carte, cu certitudinea că cererea lui va găsi răspuns favorabil.

Timotei Petride este și un pasionat drumet pe meleagurile care și-au găsit ecou în marile opere ale literaturii noastre: Humulești, Hordou, Mircești, drumurile Vitoriei Lipan. Și-a învățat și elevii săi iubesc aceste meleaguri.

Și, în sfîrșit, Timotei Petride este și un pasionat cercetător. În sertarele biroului său se află studii cu privire la postumele lui Eminescu, la Alecsandri, studii despre neologisme etc., alături de notări ample cu privire la unele probleme de psihologie și de însemnări cu privire la utilizarea mijloacelor tehnice audio-vizuale în condițiile specifice ale predării literaturii române.

Aș încheia amintînd ceea ce este pentru profesorii de limbă și literatură română din Brăila suprema laudă: „Ai realizat o lecție tot atît de bună ca lecțiile lui Timotei Petride!”.

M. PAVELESCU

Studiu la instrument în Liceul de muzică din Gaița.

SATUL, AZI

(Urmare din pag. 1-a)

Prin toate acestea strălucește satul românesc socialist de azi. Dar mai ales strălucește prin oamenii lui. Oamenii aceștia care, în ciuța ani, au învățat să conducă și să gospodărească terenuri de sute și mii de hectare. Oamenii aceștia care animă brigăzile recoltelor bogate. Oamenii aceștia care nu numai că folosesc în vorbirea curentă noțiunea de mecanizare a agriculturii, ci o și aplică pe scară națională. Nu numai că vorbesc despre chimizarea agriculturii, dar și primesc de la

Năvodari, de la Piatra Neamț, ori de la Turnu Măgurele îngrășăminte chimice și le înserează în sol după prescripții științifice, să ajungă la fraxele rădăcini ale plantelor, să le imbie, să le silască a crește și a rodi înșutit, drept ca la carte.

Oamenii aceștia nu se mai mulțumesc cu cîrța fantasmagorică a sfîntului Ilie stîpînit peste nori și nici numai cu plîile „date de Dumnezeu”, ci înțeleg și aplică sistemul culturii irigate. „La Sintana, spunea la Congres Gh. Goina. Erou al Muncii Socialiste și delegat al acestei comune din regiunea Crișana, apele

curgătoare lipsesc. Pînza de apă ireatică se află însă la o adîncime de 5-7 metri. Din această sursă am irigat 340 ha”. Oamenii de azi nu numai că au învățat și înțeleg noțiunea științifică de terasare, dar o și aplică, de asemenea, pe scară națională. Ei silesc tîrăurile și rîpele, constele sterpe și malurile abrupte să slujească omul și să înfrumusețe peisajul patriei cu florile merilor și scîlpirile de smarald ale strugurilor. Petre Mihalache, delegat la Congres din partea Cooperativei agricole din comuna Tirzi-Huși, relatează că în satul lui, altădată un biet sat de clăcași, „pe terenurile de coastă unde în trecut nici oile nu găseau ce să pască”, acum sînteni au plantat 120 ha de viță și 100 ha de pomi fructiferi. Aceste rîpi terasate și plantate științific au și început să producă anual peste 11 000

kg. struguri la ha. Adică veniturii de circa 30 000 lei la ha. Da; altu-i satul de azi. Nu mai seamănă de fel cu amărîtul sat al copilăriei mele. Satul de azi strălucește în lanurile largi cit cuprinde zarea, în holdele bogate, în belșugul tot mai temeinic asigurat prin utilizarea mașinilor și printr-o adevărată revoluție tehnico-științifică, aplicată sectorului agrar.

Satul de acum un sfert de veac trece în umbră, ca o categorie perimată. Dispare cu fiorul lui de amărăciune cu tot. Satul de azi devine o noțiune nouă. Cu o sferă și un conținut nou. E satul proprietății cooperatiste și al agriculturii tehnico-științifice. E uzina de pîine a poporului, indestruibilă înfrățită cu uzinele metalurgice și chimice, cu termu și hidrocentralele, cu uzinele culturale și ale belșugului pentru toți, așa cum țeseau toate pe cuprinsul întregii țări.

Reflecții despre calitate

Ca să ajungă de la școală la acasă, traversează un parc. E o recreație pe care și-o oferă cu iluzia că, în contact direct cu natura, mintea lui poate căpăta pentru un sfert de oră repausul meritat după concentrarea orelor de curs. Dar iluzia rămîne iluzie! Creierul deprins cu munca perpetuă a raționamentelor e tentat, în aer liber, să facă cel puțin gimnastică.

Cu libertatea și lipsa de discreție a celui care se ocupă cu gîndurile altora, vă voi reproduce pe cele ale colegului meu.

Pe lingă el a zbrînit o albină, prima pe care a înregistrat-o în acest an. Îndoișat de constatarea acestui zburat, i-a urmărit o vreme zborul.

„Constiinciozitatea nu e numai apanajul oamenilor — constată mărinimos profesorul. E de pildă o calitate a insectelor. E curios cum acești termeni, constiinciozitate și constiincă, se amestecă uneori în mintea noastră.”

„Vorbim ușor noi, profesorii, despre constiincia noastră profesională — și ce e curios, numai atunci cînd punem note mici. Severitatea e cea mai comodă oare de care dispunem. Este oare cea mai eficientă? Cum să nu fie eficientă! Respectul care are la bază teama realizării totdeauna cite ceva! Întrebarea este dacă respectul care nu se bazează pe teamă nu realizează ceva mai mult. „Disciplina fără puțină absurditate nu se poate” — îmi spunea, în cancelarie, un coleg. Frază mi s-a părut neastepată și am acceptat-o poate tocmai datorită caracterului ei de buzdă...”

Pe lingă profesor a trecut un elev de-al său, care l-a salutut cu respect și colegul meu a surprins în ochii copilului o licărire de simpatie.

„Deși cu băiatul care a trecut n-am fost absurd! Simpatia cu absurditatea se exclud”. „Disciplina fără absurditate nu se poate”.

Hm! Întîi de toate, cel care mi-a lansat acest aforism este un om deștept. În al doilea rînd, indulgența sa este proverbială și în al treilea rînd e respectat de elevi. Oricum (în al patrulea rînd) absurdul nu-și dau seama că sînt astfel! Frază e inteligentă dar asta nu presupune neapărat că e adevărat. Și baronul Münchhausen povestea lucruri inteligente!

Deci se poate obține disciplină fără absurditate. Voi numi și eu această disciplină „disciplina constiincă”.

„În drumul său profesorul a evitat să calce peste un musor de furnică rărit „din pămînt” la marginea aliei.”

„La furnici, de pildă, nu poate fi vorba de absurditate, pentru că nu poate fi vorba nici de contrar...Cum ar putea să existe o furnică absurdă dacă n-are sens faptul că nu există niciuna care n-ar putea fi absurdă? Există totuși o disciplină a întregului musor! Concluzie: această disciplină nu are la bază absurditatea. Dar ce-am făcut? Cohor oamenii la nivelul furnicilor? Nu! Ridic problema la alt nivel!”

Și multumit de concluzia sa profesorul s-a apucat să fluiera fals primele măsuri din Dunaștea albăstră. Pe o ramură în plîngi și-a înecat speriat bisabele cîntecului. Profesorul s-a oprit, a tușit și și-a tras cu gravitate în jos pulpanele hainei...

„Tînu! Un profesor trebuie să fie serios chiar cînd nu-l vede decît un singur pîlgoi!... Tînu! Noastră exterioră face parte din seriozitatea catedrei. Și e paradoxal că această seriozitate nu exclude veselie. Totdeauna am obținut mai mult de la elevi prin veselie decît prin rigiditate. Curios, cum unii confundă rigurozitatea cu rigoarea și de aici cu rigiditatea!”

Colegul meu a luat-o la stînga pe alea sașiștului.

Un adolescent și un om cu suplimentul cheliei, alb,

meditau peste o tablă cu pătrățele. Băiatul tocmai întindea mina către o ură... Și profesorul s-a pomenit, din spirit didactic, intervenind:

— Nu tura! Plonul G 6!

Bătrînul cu chelie s-a întors cu amărăciune către el:

— Vrei s-o mi-o iei și pe asta?

Iar băiatul după o ezitare a mutat cu eleganță tot tura.

Și profesorul, continuîndu-și drumul, își spunea: „Am greșit cînd l-am învățat pe băiat, poate tocmai pentru că era marea cea mai bună... Copiii se supără cînd nu ajunge el înșuși la o concluzie... Și contrariul e adevărat cu cel lenes: nu se supără dacă nu ajunge la nici o concluzie... Matematica „mea” e o materie prin excelență de raționare! Dacă elevul învățat în liceu din geologie, istorie, literatură română și celelalte materii necesarul suficient unei culturi generale în domeniul respectiv, în domeniul nostru nu putem avea pretenția că-i aducem la „maturitate” cu o cultură generală matematică. Poate chiar ar fi și imposibil... Chiar un om de știință, matematician, nu poate avea pretenția unei culturi generale matematice. Cel specializat în calculul probabilităților, algebristul, geometrul, expertul în ecuații diferențiale sau în funcții complexe, din cauza ramificării foarte precise și disjuncte a matematicii, nu se „mișcă” la fel de ușor în celelalte domenii. Această trecere e mai ușoară în celelalte ramuri ale științei, pentru că acolo cultura generală de specialitate e posibilă în mai mare măsură.”

Dar... ce știe despre „topologie” un elev care a terminat liceul? Ca profesor, personal nu pot să-i pretind nimic nici din domeniul ecuațiilor diferențiale, nici din cel al calculului vectorial, deocîndată nici

din probabilități! Atunci ce-i cer eu, profesorul de matematici? Să raționeze, asta da, cel puțin pe geometria lui Euclid... (Că exagerez cînd îl fac ca pe un copil din vremea lui Simson sau cerul celor 9 puncte încă nu sînt toți de acord). Dar raționamentul sint dator să-l antrenez!”

Timpu se înouărește pe nesimțite. O pală puternică de vînt l-a scos pe eroul meu din gîndurile sale. Pe peluza de alături, o mașină rotativă de stropit iarba continua să-și facă ingenuos de imprăștiat datorita.

„Mașina asta de stropit, înaintea începerii ploii, este un exemplu de constiinciozitate! Deși pornim de la premisa că un elev trebuie să învețe să raționeze, noi ne abatem din „datorie” de la acest principiu. „Cel puțin să știe regula asta” — ne propunem noi ca scop al unei ore (și chiar scriem în plan acest scop) cînd important nu e să aplici regula, ci să-i cunoașci „modul de fabricație”. „Să știe elevul să deriveze”, iată un tel al clasei a XI-a. În care din subiecte propuse la maturitate de oricare profesor există vreun subiect cu definiția derivății? Elevul știe să deriveze fără să știe ce înseamnă derivății! Cîți știu de ce e continuă o funcție derivabilă? Cîți cunosc faptul că reciproca nu e totdeauna adevărată? (mai adesea nu e). Cîți știu de ce, ca să se poată aplica teorema lui Rolle pe un interval, funcția trebuie să fie continuă pe intervalul închis și derivabilă pe cel deschis? Da, dar toți elevii noștri vor să-și calculeze! Calculul să trăiască! Încercăm și cîzîm creierii cu o „algoritmie” pe care o mașină o face și mai rapid și mai exact! Udăm cu stropitoarea iarba Cîșmigului, aplicînd forțele șuviului la inutilitatea, deși peste cîteva minute ploaia o să facă treaba asta mult mai bine!”

Eruse a început potopul. Praterul meu s-a ferit de ploaie sub acoperișul unui

chiosc și căderea liniștitoare a dungilor de apă l-a potolit din agitație... A început un dialog cu sine înșuși:

— Pe de altă parte (a prins să admită el) mi-a spus o dată un coleg (diriginte) că nu e bine să obligăm la raționamente abstracte un om care nu știe să facă o judecată! Dă-i drumul dacă știe și el acolo... ceva... să deriveze de exemplu, pentru că nu toți ajung la matematicieni. Dacă poate unul prin memorie să rețină și nu prin logică, dă-i prilejul să memorigeze dacă vrea!

— Bine, dar scopul nefînd memorizarea, ce notă îi pun?

— 5, pînă la săracului!

— NU! Însămăni să punem ca barem mijlociu prosta!

— Dă-le regula să știe s-o aplice, ce te zăbi atît?

— S-a întors, către partea înfuriată, partea liniștită din colegul meu. Dacă știe regula, nu în cazni prea mult să-i faci să ajungă la ea, îți pierzi vremea, scopul e s-o știe.

— Scopul e s-o înțeleagă!

— Și dacă n-o înțeles-o? Cel puțin s-o spună!

— Cel puțin în matematică e prea puțin, e nimic!

— Taci, că începi cu inflinții mici!

„Nervozitatea picăturilor de apă pe streașină s-a oprit brusc. Și colegul meu s-a depărtat în atmosfera parcului înnoit și liniștit de răpăială scurtă, sonoră și regeneratoare a ploii... Pe peluza, inutil și consecvent, stropitoarea circulară își făcea mai departe datoria... În rînd cu ea un sir de stropitori se manifestau la fel mai departe... mai departe... mai departe... „Cel puțin să știe regula, să știe să aplice.”

— Ce să aplice? Ce nu înțelege?”

Un fir de apă de ploaie a traversat aleea...

„Și noi vorbim atît de mult despre lupta pentru calitate!”

CONSTANTIN OTTESCU

FORME COMPLEXE MAI EFICIENTE, DE PERFECȚIONARE

În ultimul timp, institutele de perfecționare a cadrelor didactice și-au concentrat eforturile spre găsirea unor forme de perfecționare legate tot mai strîns de cerințele actuale ale învățămîntului. O asemenea formă este acțiunea complexă organizată de curînd de I.P.C.D. București la Cîmpulung, care a avut ca element central cursul de perfecționare pentru o serie de directori și directori adjuncți ai școlilor generale din regiunea Argeș.

Cursul a urmărit, în primul rînd, înarmarea conducătorilor de școli în vederea îndeplinirii sarcinilor puse în fața învățămîntului de documentele Congresului al IX-lea al P.C.R. cu privire la perfecționarea procesului instructiv-educativ, la întărirea caracterului ideologic-politic și morale a elevilor. Un loc important în tematica cursului l-au ocupat problemele psihopedagogice pe care le ridică procesul instructiv-educativ, ca și orientarea profesională a elevilor. Cum era și firesc, majoritatea expunerilor, discuțiilor și activităților practice s-au referit la specificul activității directorului, la rolul lui în îndrumarea și controlul procesului de învățămînt, în orientarea activității educative a muncii metodice din școală etc. Pentru rezolvarea mai strînsă de practică a problemelor prezentate în expunerile participanților la curs au asistat la o serie de lecții și la alte activități desfășurate în școlile generale și în cele două licee din Cîmpulung. Pe

marginea acestor lecții și activități s-au organizat apoi discuții, care au fost conduse de lectorii institutului și de cadrele universitare (prof. univ. Nicolae Mihăileanu pentru lecțiile de matematică, prof. univ. Constantin Bogosescu și conf. univ. Ion Ioană pentru lecțiile de limbă și literatură română). Analizele s-au caracterizat printr-un înalt nivel științific, printr-o abordare multilaterală a problemelor didactico-metodice, constituindu de fiecare dată modele pentru activitatea pe care sînt chemați s-o desfășoare directorii de școli.

Paralel cu acest curs de perfecționare, dar în strînsă legătură cu obiectivele urmărite de el s-au desfășurat o serie de acțiuni adiacente. Astfel, în tot timpul cit s-a desfășurat cursul s-a întreprins o muncă sistematică de îndrumare a activității metodice din toate școlile orașului Cîmpulung, precum și a școlilor din localitățile Rucăr, Stîlpeni-Livezeni, Lerești și Voinești. Pe lingă discuțiile purtate cu cadrele didactice din aceste școli, la lecțiile cărora au fost efectuate 298 de asistente, lectorii I.P.C.D. au organizat în școlile respective consultații și discuții la nivelul conducerii și al comisiilor metodice.

În etapa de încheiere a cursului a avut loc un simpozion cu privire la folosirea mijloacelor audio-vizuale în predarea limbii și literaturii române și a limbilor străine, simpozion la care au participat un număr mare de cadre didactice de specialitate din oraș și din raion. Expunerile prezentate cu acest prilej au fost însoțite de demonstrații convinșătoare, în cadrul cărora s-au folosit benzile de magnetofon, discuri, diafilme, diapozitive și filme.

În același timp a fost înființat, cu sprijinul larg al I.P.C.D., cabinetul metodic pentru mijloace audio-vizuale al orașului și raionului Cîmpulung, care are drept principal obiectiv centralizarea și studiarea celor mai valoroase materiale tehnice intuitive, reproducerea acestor materiale pentru a fi difuzate în școli și concentrarea materialului documentar care poate servi la efectuarea unor studii de specialitate. În dotarea acestui cabinet au intrat, printre altele, majoritatea diafilmelor, benzilor și discurilor care au fost utilizate pentru exemplificări în cadrul simpozionului organizat de I.P.C.D.

Numeroși participanți la cursul de perfecționare, cadre didactice, precum și lucrători ai secțiilor de învățămînt din oraș și raionul Cîmpulung, cu care au avut prilejul să discutăm, au subliniat caracterul eficient al cursului, datorită concepției noi de organizare și desfășurare a activităților incluse.

Prof. Ion Lăzărescu, director al Școlii generale din comuna Tilești, este de părere că tematica cursului s-a integrat organic problemelor actuale ale pedagogiei, ale psihologiei pedagogice, că ea a răspuns cerințelor de perfecționare pe care le au în prezent directorii de școli în ceea ce privește îndrumarea și controlul activităților instructiv-educative, organizarea și desfășurarea muncii metodice, studiarea și generalizarea experienței înaintate. „Modul cum s-au organizat diferitele lucrări practice și discuțiile pe marginea acestora — a spus tov. Lăzărescu — a permis nu numai realizarea unui multilateral schimb de experiență, dar ne-a dat și posibilitatea de a participa la acțiuni care se circumscriu în sfera cercetării științifice a desfășurării procesului de învățămînt. Propun ca materialele cursuri să fie transmise și celorlalți directori de școli, fiind valorificate sub forma unei scrisori metodice sau a unei culegeri de studii”.

Prof. Gheorghe Leca, director al Școlii generale din Stîlpeni-Livezeni, a relevat în special valoarea științifică a materialelor expuse în cadrul cursului și a activităților practice organizate în timpul acestuia, evidențînd faptul că participanții la curs au putut acumula învățăminte prețioase. El a subliniat totodată valoarea îndrumărilor cu privire la modernizarea procesului de învățămînt, arătînd că în această direcție are o mare însemnătate faptul că s-a pus la dispoziția profesorilor un cabinet metodic pentru mijloace audio-vizuale, datorită cărui studiu și a activităților practice organizate în timpul acestuia, evidențînd faptul că participanții la curs au putut acumula învățăminte prețioase. El a subliniat totodată valoarea îndrumărilor cu privire la modernizarea procesului de învățămînt, arătînd că în această direcție are o mare însemnătate faptul că s-a pus la dispoziția profesorilor un cabinet metodic pentru mijloace audio-vizuale, datorită cărui studiu și a activităților practice organizate în timpul acestuia, evidențînd faptul că participanții la curs au putut acumula învățăminte prețioase. El a subliniat totodată valoarea îndrumărilor cu privire la modernizarea procesului de învățămînt, arătînd că în această direcție are o mare însemnătate faptul că s-a pus la dispoziția profesorilor un cabinet metodic pentru mijloace audio-vizuale, datorită cărui studiu și a activităților practice organizate în timpul acestuia, evidențînd faptul că participanții la curs au putut acumula învățăminte prețioase. El a subliniat totodată valoarea îndrumărilor cu privire la modernizarea procesului de învățămînt, arătînd că în această direcție are o mare însemnătate faptul că s-a pus la dispoziția profesorilor un cabinet metodic pentru mijloace audio-vizuale, datorită cărui studiu și a activităților practice organizate în timpul acestuia, evidențînd faptul că participanții la curs au putut acumula învățăminte prețioase. El a subliniat totodată valoarea îndrumărilor cu privire la modernizarea procesului de învățămînt, arătînd că în această direcție are o mare însemnătate faptul că s-a pus la dispoziția profesorilor un cabinet metodic pentru mijloace audio-vizuale, datorită cărui studiu și a activităților practice organizate în timpul acestuia, evidențînd faptul că participanții la curs au putut acumula învățăminte prețioase. El a subliniat totodată valoarea îndrumărilor cu privire la modernizarea procesului de învățămînt, arătînd că în această direcție are o mare însemnătate faptul că s-a pus la dispoziția profesorilor un cabinet metodic pentru mijloace audio-vizuale, datorită cărui studiu și a activităților practice organizate în timpul acestuia, evidențînd faptul că participanții la curs au putut acumula învățăminte prețioase. El a subliniat totodată valoarea îndrumărilor cu privire la modernizarea procesului de învățămînt, arătînd că în această direcție are o mare însemnătate faptul că s-a pus la dispoziția profesorilor un cabinet metodic pentru mijloace audio-vizuale, datorită cărui studiu și a activităților practice organizate în timpul acestuia, evidențînd faptul că participanții la curs au putut acumula învățăminte prețioase. El a subliniat totodată valoarea îndrumărilor cu privire la modernizarea procesului de învățămînt, arătînd că în această direcție are o mare însemnătate faptul că s-a pus la dispoziția profesorilor un cabinet metodic pentru mijloace audio-vizuale, datorită cărui studiu și a activităților practice organizate în timpul acestuia, evidențînd faptul că participanții la curs au putut acumula învățăminte prețioase. El a subliniat totodată valoarea îndrumărilor cu privire la modernizarea procesului de învățămînt, arătînd că în această direcție are o mare însemnătate faptul că s-a pus la dispoziția profesorilor un cabinet metodic pentru mijloace audio-vizuale, datorită cărui studiu și a activităților practice organizate în timpul acestuia, evidențînd faptul că participanții la curs au putut acumula învățăminte prețioase. El a subliniat totodată valoarea îndrumărilor cu privire la modernizarea procesului de învățămînt, arătînd că în această direcție are o mare însemnătate faptul că s-a pus la dispoziția profesorilor un cabinet metodic pentru mijloace audio-vizuale, datorită cărui studiu și a activităților practice organizate în timpul acestuia, evidențînd faptul că participanții la curs au putut acumula învățăminte prețioase. El a subliniat totodată valoarea îndrumărilor cu privire la modernizarea procesului de învățămînt, arătînd că în această direcție are o mare însemnătate faptul că s-a pus la dispoziția profesorilor un cabinet metodic pentru mijloace audio-vizuale, datorită cărui studiu și a activităților practice organizate în timpul acestuia, evidențînd faptul că participanții la curs au putut acumula învățăminte prețioase. El a subliniat totodată valoarea îndrumărilor cu privire la modernizarea procesului de învățămînt, arătînd că în această direcție are o mare însemnătate faptul că s-a pus la dispoziția profesorilor un cabinet metodic pentru mijloace audio-vizuale, datorită cărui studiu și a activităților practice organizate în timpul acestuia, evidențînd faptul că participanții la curs au putut acumula învățăminte prețioase. El a subliniat totodată valoarea îndrumărilor cu privire la modernizarea procesului de învățămînt, arătînd că în această direcție are o mare însemnătate faptul că s-a pus la dispoziția profesorilor un cabinet metodic pentru mijloace audio-vizuale, datorită cărui studiu și a activităților practice organizate în timpul acestuia, evidențînd faptul că participanții la curs au putut acumula învățăminte prețioase. El a subliniat totodată valoarea îndrumărilor cu privire la modernizarea procesului de învățămînt, arătînd că în această direcție are o mare însemnătate faptul că s-a pus la dispoziția profesorilor un cabinet metodic pentru mijloace audio-vizuale, datorită cărui studiu și a activităților practice organizate în timpul acestuia, evidențînd faptul că participanții la curs au putut acumula învățăminte prețioase. El a subliniat totodată valoarea îndrumărilor cu privire la modernizarea procesului de învățămînt, arătînd că în această direcție are o mare însemnătate faptul că s-a pus la dispoziția profesorilor un cabinet metodic pentru mijloace audio-vizuale, datorită cărui studiu și a activităților practice organizate în timpul acestuia, evidențînd faptul că participanții la curs au putut acumula învățăminte prețioase. El a subliniat totodată valoarea îndrumărilor cu privire la modernizarea procesului de învățămînt, arătînd că în această direcție are o mare însemnătate faptul că s-a pus la dispoziția profesorilor un cabinet metodic pentru mijloace audio-vizuale, datorită cărui studiu și a activităților practice organizate în timpul acestuia, evidențînd faptul că participanții la curs au putut acumula învățăminte prețioase. El a subliniat totodată valoarea îndrumărilor cu privire la modernizarea procesului de învățămînt, arătînd că în această direcție are o mare însemnătate faptul că s-a pus la dispoziția profesorilor un cabinet metodic pentru mijloace audio-vizuale, datorită cărui studiu și a activităților practice organizate în timpul acestuia, evidențînd faptul că participanții la curs au putut acumula învățăminte prețioase. El a subliniat totodată valoarea

OPINIILE

Cercetarea pedagogică poate deveni o acțiune largă

Activitatea didactică, munca practică din școlile noastre, în vastul câmp de cercetare științifică, iar cei care lucrează nemijlocit în procesul pedagogic dispun prin înșuși acest fapt de cele mai bune condiții de cercetare a fenomenului instructiv-educativ. Necesitatea antrenării corpului didactic în activitatea de cercetare pedagogică a fost subliniată încă din secolul trecut, printre alții, de către Mihail Eminescu, care, pe cînd era revizor școlar, afirma că „numai astfel se creează o literatură didactică — prin munca comună a întregului corp învățătoresc”. Astăzi, cînd în practica școlilor noastre s-a acumulat o experiență deosebit de valoroasă, este de mare importanță ca această experiență să fie valorificată din punct de vedere științific, prin studii și lucrări menite să contribuie la ridicarea muncii didactice la înălțimea sarcinilor ce i-au fost puse în față de către partid.

În rîndurile ce urmează ne vom referi la câteva modalități care pot ajuta, după părerea noastră, ca cercetarea științifică din domeniul învățămîntului să devină o acțiune largă, la care să participe cît mai mulți profesori și învățători.

În fiecare an, pentru sesiunea examenelor de gradul II, numeroase cadre didactice elaborează lucrări metodico-științifice, în care autorii își expun, într-o formă generalizată, propria lor experiență pozitivă. Așa, de exemplu, în recenta sesiune din ianuarie în cadrul I.P.C.D.-Timișoara, lucrările învățătorilor Teodor Moldovan (raionul Alba, reg. Hunedoara), Stela Moise (Caransebeș, reg. Banat), Iuliu Toma (Strehaia, reg. Oltenia) ș.a. sau ale profesorilor Doina Iliescu (Timișoara), Dumitru Susan (Deva), Elisabeta Iordăchescu (Corabia, reg. Oltenia), precum și ale altora au fost apreciate cu nota maximă. Care este însă „soarta” acestor lucrări? Ele devin material de arhivă. Oare de ce autorii lor nu ar fi solicitați să le pregătească pentru publicare? Sau, dacă nu pot fi publicate în întregime, recenzienții ar putea da indicații cu privire la publicarea unor capitole mai importante.

Prezintă mult interes și monografiile unor școli, elaborate de colectivele școlilor respective. Am avut, în anii trecuți, prilejul de a cunoaște asemenea monografii, care cuprindeau mult material inedit cu privire la dezvoltarea învățămîntului, cules din arhivele raionale și regionale. Nu este păcat ca asemenea lucrări să rămîna uitate cînd multe dintre ele ar putea fi valorificate chiar în cadrul unui tratat de istorie a pedagogiei românești?

O altă sursă de largire a ariei cercetării pedagogice sînt sesiunile de comunicări științifice ale cadrelor didactice. Numai pentru sesiunea anului 1964, în regiunea Banat — au înscris cu comunicări peste 400 de învățători și profesori — o cifră impresionantă. Dar pînă la urmă nu s-au prezentat nici 20 la sută din cei înscriși, iar din lucrările prezentate, un procent și mai mic a ajuns la sesiunea centrală. Cum se explică această „pierdere”? Credem că ea se datorează faptului că mulți dintre cei înscriși, fiind adesea lipsiți de o îndrumare sistematică și calificată pe parcurs, rămîn la faza „intențiilor frumoase”. Dacă însă secțiile de învățămînt, instituțiile de perfecționare și Institutul de științe pedagogice ar acorda un

spreț multilateral celor ce intenționează să-și prezinte experiența la sesiunile de comunicări științifice, aceștia și-ar putea realiza intențiile. S-ar putea cere în acest sens și concursul cadrelor de metodică de la Institutul pedagogic de 3 ani, care ar putea ajuta cadrele didactice să elaboreze lucrări valoroase, cu consistență științifică și cu o justă orientare metodică. Din păcate, însă, autorilor lucrărilor li s-a acordat pînă acum ajutor numai în ultimul moment, cînd nu se mai poate face prea mult pentru îmbunătățirea lucrărilor. Ca urmare, experiența valoroasă a unor cadre didactice rămîne cunoscută într-un cerc restrîns (școală, raion) numai datorită faptului că acestea nu cunosc metodologia cercetării științifice și nu se pricep să-și expună într-o formă generalizată experiența. Dacă aceste cadre ar fi îndrumate de către cercetători pricepuți, experiența lor ar putea fi generalizată și popularizată, iar din această acțiune ar avea de cîștigat și știința și practica pedagogică românească.

Abordarea unor teme mai complexe de cercetare necesită formarea unor colective de muncă (compușe din învățători, profesori, inspecți). Sistemul de cercetare în colectiv a unei teme are nu numai avantajul sporirii forțelor de cercetare, ci și acela al ridicării calității lucrării datorită acțiunii spiritului critic reciproc.

O cercetare științifică mai riguroasă s-ar putea organiza în școlile-pilot (lice, școli generale etc.). În fiecare centru universitar s-ar putea organiza una sau două asemenea școli în care, sub îndrumarea și cu concursul cadrelor de pedagogie, psihologie și metodică din universități și din institutele pedagogice, să se inițieze, pe baza unei metodei de cercetare științifică, studierea unor probleme de importanță majoră (eficiența pedagogică a învățămîntului programat, formarea deprinderilor de muncă intelectuală la elevi, rolul interesului pentru cunoaștere în procesul de învățămînt, eficiența instructivă și educativă a mijloacelor audio-vizuale etc.). Succesul activității de cercetare a procesului pedagogic este condiționat și de elaborarea unor instrumente de muncă științifică de către cadrele didactice din învățămîntul superior cu experiență în acest domeniu. Ne gândim aici, în primul rînd, la utilitatea deosebită a unui îndrumător metodic al cercetării științifice. Existența unui asemenea îndrumător ar completa — și la nevoie ar putea chiar suplini — munca de îndrumare a conducătorului științific. Apariția lui este și necesară și posibilă, întrucît în centrele universitare din țara noastră există forțe în stare să-l elaboreze.

„Multe din ideile care au revoluționat gîndirea științifică, care au condus la marile descoperiri ale umanității au fost generate de observația concretă, de activitatea practică a cercetătorilor”, a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu în Expunerea cu privire la îmbunătățirea organizării și îndrumării activității de cercetare științifică prezentată la sesiunea din decembrie 1965 a Marii Adunări Naționale. Acest adevăr evident constituie un puternic îndemn și pentru practicienii care lucrează în învățămîntul nostru.

Lector univ. ION DRAGAN
Timișoara

În condițiile desăvîrșirii construcției socialiste, ale imenselor progrese ale științei și tehnicii, formarea profilului moral al elevilor, ca și înarmarea lor cu un mare volum de cunoștințe din ce în ce mai complexe și mai dificile prezintă cerințe obiective. Ca urmare, se impune îmbunătățirea metodelor muncii instructiv-educative, astfel încît eficiența procesului de învățămînt să sporească necontenit. În această direcție o contribuție hotărîtoare este chemată să-o aducă cercetarea științifică din domeniul pedagogiei și psihologiei.

În ultimii ani cercetarea psihopedagogică din țara noastră a urmat în largă măsură această cale. Numeroși specialiști — cadre didactice universitare, lucratori ai Institutului de științe pedagogice, ai Institutului de psihologie etc. — au desfășurat în școli cercetări interesante, privind modernizarea învățămîntului. Se constată însă că rolul cadrelor didactice și îndrumătorilor de cercetători specialiști, dar cu participarea largă și inițierea sistematică a unui număr tot mai mare de cadre didactice în tehnica cercetării științifice. Ulterior, unele probleme s-ar putea cerceta în colaborare cu cercetătorii specializați, altele numai de către cadrele didactice care și-au însușit tehnica cercetării științifice.

Ar fi bine ca într-o primă fază a extinderii cercetării pedagogice la nivelul școlii, aceasta să fie organizată și îndrumată tot de cercetătorii specialiști, dar cu participarea largă și inițierea sistematică a unui număr tot mai mare de cadre didactice în tehnica cercetării științifice. Ulterior, unele probleme s-ar putea cerceta în colaborare cu cercetătorii specializați, altele numai de către cadrele didactice care și-au însușit tehnica cercetării științifice.

Avantajele ar fi multiple. În primul rînd, s-ar largi considerabil baza faptică a cercetărilor pedagogice, s-ar aduna un foarte bogat și variat material, ce ar ușura procesul de generalizare și ar duce la concluzii mai sigure. În al doilea rînd, cadrele didactice cu o bogată experiență pozitivă, însușindu-și tehnica cercetării pedagogice, ar putea să studieze în mod științific experiența proprie și să o împărtășească altora. Experiența pozitivă ar putea deveni astfel un bogat izvor al teoriei pedagogice. De asemenea, cercetarea cu caracter aplicativ imediat — cu toate efectele pozitive asupra îmbunătățirii metodelor muncii instructiv-educative în fiecare școală — s-ar îmbogăți considerabil. S-ar înlătura astfel, într-un ritm mult mai rapid, unele aspecte de empirism și formalism care mai subsistă în munca instructiv-educativă a unor cadre.

Desigur că extinderea cercetării pedagogice la nivelul școlilor — pe care o vedem realizîndu-se treptat — ar necesita și luarea unor măsuri corespunzătoare pe planuri diferite. Ne gândim nu numai la necesitatea îndrumării directe a cadrelor didactice de către cercetători specializați, ci și la alte măsuri: publicarea unor îndrumări în presa de specialitate, înființarea de filiale regionale ale Bibliotecii centrale pedagogice, difuzarea buletinelor de documentare pedagogică la nivelul școlilor, dotarea corespunzătoare a bibliotecilor liceelor, instruirea în cercetarea pedagogică, pe plan central, a unor cadre didactice, în timpul vacanțelor, cît și practica acestora pe lângă Institutul de științe pedagogice și cadrele universitare etc.

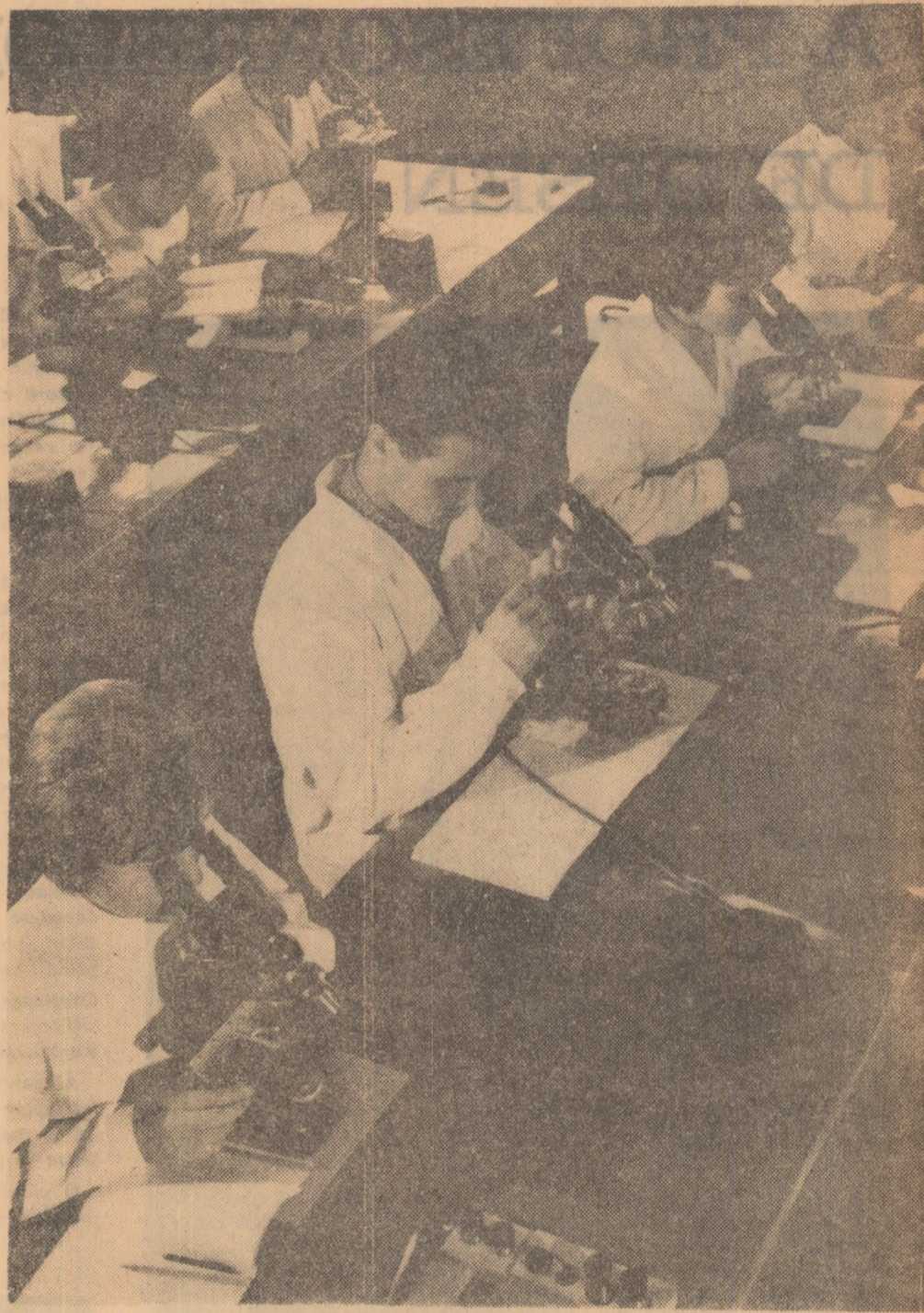
Treptat, unele licee din capitalele de regiuni, mai ales acolo unde e-

xistă instituții de învățămînt superior, ar putea deveni centre de îndrumare în cercetarea pedagogică pentru cadrele didactice din celelalte școli ale regiunii. Încadrarea secțiilor de învățămînt cu cercetători calificați ar deveni astfel o necesitate; credem că ar trebui reconsiderată și problema fostelor cabinete pedagogice regionale, pe care le vedem reînființate, desigur pe baze noi.

În acest proces de extindere a cercetării pedagogice la nivelul școlii există, practic, și pericolul fărîmițării ei. Acest lucru poate fi însă evitat dacă cercetarea pedagogică va fi coordonată de o instituție centrală — Institutul de științe pedagogice de exemplu. În rolul acestuia de coordonator al cercetării pedagogice ar intra orientarea cercetării pedagogice către problemele esențiale, valorificarea și popularizarea rezultatelor obținute. Aceasta ar presupune, fără îndoială, lărgirea treptată a rețelei de filiale ale Institutului, destul de restrînsă în prezent.

Realizările de pînă acum ale învățătorilor și profesorilor demonstrează convingător că ei au mari posibilități în domeniul cercetării pedagogice. În orașul nostru — Craiova — activitatea valoroasă de cercetare pedagogică desfășurată în cadrul cabinetelor metodice de la liceele nr. 1 și nr. 2 cu privire la formarea noțiunilor istorice la dezvoltarea capacității de muncă independentă a elevilor, la metoda formării conduitei morale a elevilor etc. atestă o dată mai mult posibilitatea reală a extinderii cercetării.

Lector univ. ION DUMITRESCU
Craiova

Intr-unul din laboratoarele Institutului pedagogic din Baia-Mare

Ar fi necesar un curs unic de biologie pentru întreg ciclul liceal

Biologia, ca și celelalte științe, s-a îmbogățit în ultimele decenii cu noi și importante descoperiri. Aplicarea largă a metodelor de cercetare experimentale, a metodelor cibernetice etc., apariția unor ramuri științifice limitrofe ca biofizica și bichimia și-au pus amprenta pe aproape toate disciplinele biologice. Astăzi, biochimia este în pragul unor descoperiri fără precedent, menite a explica ceea mai profunde taine ale vieții, a-și dirija fenomenele și chiar a produce viața pe calea laboratorului. Descrierea fenomenelor este îmbinată din ce în ce mai mult cu explicarea cauzală, studiile formelor este însoțită de cercetarea proceselor care au dus la apariția lor etc. Cu alte cuvinte, știința este înlocuită cu dinamici. Ramuri ale biologiei ca fiziologia vegetală și animală, ecologia, genetica etc. își găsesc o largă dezvoltare datorită nu numai perfecționării necoerente a tehnicii de cercetare, ci mai ales, necesităților crescînde de a explora legăturile organismului viu, necesități izvorite din practică. Se acumulează mereu, în aceste domenii, noi fapte, determinînd noi orientări, noi generalizări științifice. Nu mai vorbim de imensa importanță practică pe care o prezintă științele biologice pentru cele mai variate domenii de activitate. Este firesc, ca urmare, să se acorde toată însemnătatea studiilor științelor biologice în liceu.

Recent, un colectiv de cercetători din cadrul Institutului de științe pedagogice a studiat problemele învățămîntului biologic în liceu, cu scopul de a contribui la stabilirea căilor menite să ducă la modernizarea acestui învățămînt. Analiza conținutului programelor și manualelor de specialitate a arătat că în ultimii ani s-au obținut o serie de realizări pe această linie, încreștrîndu-se o întîrire a caracterului științific al învățămîntului biologic. Programele și manualele de specialitate au fost completate cu unele elemente noi, menite să aducă la cunoștința elevilor o serie de teorii moderne din biologie. Trebuie spus însă că adăugirile nu au ameliorat și conținutul, și frecvența „Chiulul” nu va mai fi operativ. Elevii nu vor mai fugi de ora cînd au „calculat” cît vor fi ascultați sau cînd materia „nu-i interesează” pentru că nu figurează în programa de maturitate”. Va dispărea și obiceiul unora de a se mulțumi cu medii sub cinci pe trimestrele II și III la o materie la care și-au asigurat un „șapte” pe primul, deoarece lipsa de activitate la clasă va atrîna mai greu la cîntarul notărilor decît un răspuns — să zicem satisfăcător — la ascultarea de verificare. În felul acesta profesorul nu va mai fi pus în fața unor cifre care se adună și se împart aritmetic, ci va încheia o mîntre că nu figurează în programa de maturitate”. Va dispărea și obiceiul unora de a se mulțumi cu medii sub cinci pe trimestrele II și III la o materie la care și-au asigurat un „șapte” pe primul, deoarece lipsa de activitate la clasă va atrîna mai greu la cîntarul notărilor decît un răspuns — să zicem satisfăcător — la ascultarea de verificare. În felul acesta profesorul nu va mai fi pus în fața unor cifre care se adună și se împart aritmetic, ci va încheia o mîntre că nu figurează în programa de maturitate”.

Sînt cîștigate și o asemenea serie de aprecieri a cunoștințelor elevilor, la orăta cînd judecata lor este destul de coaptă pentru a-și da seama că nu pot trece din clasă în clasă decît acumulînd cunoștințe temeinice, va aduce neîndoielnic o îmbunătățire a nivelului la învățătură. Necesitatea de a participa activ la activitatea din clasă va ameliora și conduita, și frecvența „Chiulul” nu va mai fi operativ. Elevii nu vor mai fugi de ora cînd au „calculat” cît vor fi ascultați sau cînd materia „nu-i interesează” pentru că nu figurează în programa de maturitate”. Va dispărea și obiceiul unora de a se mulțumi cu medii sub cinci pe trimestrele II și III la o materie la care și-au asigurat un „șapte” pe primul, deoarece lipsa de activitate la clasă va atrîna mai greu la cîntarul notărilor decît un răspuns — să zicem satisfăcător — la ascultarea de verificare. În felul acesta profesorul nu va mai fi pus în fața unor cifre care se adună și se împart aritmetic, ci va încheia o mîntre că nu figurează în programa de maturitate”.

Cercetarea programelor și manualelor de biologie relevă faptul că ordinea și conținutul predării biologiei, zoologiei și celorlalte discipline biologice în liceu este aproape identic cu aceea ale predării acestor discipline în școala generală. Această lucrurile de exemplu, în ceea ce privește lecțiile de botanică despre fotosinteză, despre alcătuirea și încoțirea semințelor, despre structura tulpinei, rugina grîului etc., cu lecțiile de zoologie referitoare la insecte, la ortoptere, la moluște ș.a.m.d. Diferența de nivel care ar justifica acest exagerat concentricism se manifestă mai ales prin introducerea unor amănunte introductive, ca și prin încălcarea lecțiilor cu o serie de numiri ce nu fac decît să încerce memoria elevilor, să lungescă timpul de pregătire pentru

Prof. LARISA SOLCANESCU

lecție. În general, timpul afectat studierii științelor biologice în liceu poate fi considerat ca fiind insuficient. Din cauza aplicării actualului sistem de predare, cercul problemelor ce urmează a fi studiate de elevi este însă oricum limitat. Pe de altă parte, din cauza revenirii elevilor liceului rîmîn cu impresia că nu li se predă decît ceea ce au învățat și în școala generală și, cum este firesc, pierd interesul pentru studiu. Trebuie subliniat și faptul că actualele programe și manuale de biologie nu arată clar elevilor legăturile existente între științele biologice și alte științe cum sînt chimia, fizica, matematica, care deschid noi orizonturi în rezolvarea unor importante probleme biologice. În general, predarea se rezumă la prezentarea unor fenomene izolate, elevii nefînd înarmați cu elementele necesare pentru cunoașterea științifică a legilor realității, pentru generalizarea fenomenelor singulare și a faptelor concrete.

Se impune așadar, după părerea noastră, necesitatea de a găsi noi forme de studiere a științelor biologice în liceu, astfel încît să se realizeze cu ușurință generalizarea particularului și aplicarea legilor generale la cazuri particulare. Pe această bază se vor putea formula teme noi, cu un conținut general, prin studiul cărora elevii să-și însușească noțiunile de anatomie și fiziologie referitoare la funcțiile fundamentale ale vieții în general (din regnul animal și vegetal), să înțeleagă legăturile esențiale dintre noțiuni, să analizeze, să sistematizeze, să compare, să grupeze și să clasifice. În prezent, principiul încontestabil just conform căruia nu se pot face generalizări și nici formula legii fără un suport factual suficient se aplică, în studiul biologiei, într-un mod arbitrar: cîțiva ani se studiază faptele, iar în următoarea clasă se fac generalizări și teoretizări. Acest sistem duce la fragmentarea cunoștințelor, la lipsa lor de unitate, nu respectă logica științifică, nu stimulează în măsură corespunzătoare gîndirea. Mai mult, se constată că nu toate faptele acumulate sînt destul de semnificative pentru studiul tezelor biologice generale. De aceea, în cadrul acestui studiu se simte nevoia adăugirii de noi fapte din domeniul anatomiei și fiziologiei comparate, al embriologiei, paleontologiei etc.

La unele congrese internaționale care au avut loc în ultimul timp s-au profilat două direcții cu privire la reorganizarea studiului biologiei în școala de cultură generală. În timp ce una din aceste direcții se referă la necesitatea unor perfecționări de ordin metodic, cea de a doua are în vedere schimbarea totală a conținutului predării. Astfel, unii specialiști susțin necesitatea introducerii unor discipline noi, ca fiziologia vegetală, elemente de microbiologie etc., în timp ce alții sînt adepții folosirii unui curs unic de biologie pentru întregul ciclu liceal, în care să se studieze problemele și legitățile de bază ale lumii vii, cu exemplificările concrete ce se impun. Acest punct de vedere și-a găsit realizarea concretă în

R.S.F. Iugoslavia, parțial în Franța, Belgia etc.

În ce ne privește, considerăm și noi că este indicată predarea științelor biologice într-un curs unic de biologie. În scopul acesta credem că un asemenea curs ar putea fi experimentat de școlile de bază ale Institutului de științe pedagogice, acțiune în care, pe baza experimentării lui, să se ajungă la unele concluzii valabile. Cursul ar urma să cuprindă teme și lecții care să permită studiul materiei vii de-a lungul evoluției sale, în comparație cu materia nevie. Celula ca element morfologic, fiziologic și genetic organizat al materiei vii va fi studiată sub toate aspectele ei dinamice, de la celulă ca element de sine stătător, trecînd la celula diferențiată, participînd la viața organismelor pluricelulare în țesuturi, organe, sisteme de organe, aparate și organisme și încheind cu noțiunea de individ (plante și animale). În cadrul temelor și lecțiilor despre celulă, elevii de liceu vor putea pătrunde în esența fenomenelor, vor cunoaște posibilitățile cele mai fine de compensare ale organismelor și vor putea să înțeleagă determinismul biologic nu ca un principiu mecanicist, ci în toată dinamica lui.

Cursul unic ar trebui să stăruie, de asemenea, asupra interrelațiilor fenomenelor de viață cu mediul prezentînd fenomenele legate de legile dezvoltării lumii vii în raport cu mediul, asupra unității dintre organism și mediu asupra speciilor, selecției naturale și artificiale etc. Nu vor lipsi nici noțiunile de sistematică, alif pentru regnul vegetal cît și pentru cel animal. Capitole speciale privind cunoștințele de anatomie și fiziologie comparată, despre biocenoză, ca și despre istoria dezvoltării biologice, cu referințe speciale la țara noastră, vor încheia ciclul acestor teme.

Conținutul cursului se va putea baza în general pe cunoștințele de biologie însușite de elevii în școlile generale, iar pe parcurs, la clasele superioare, pe cunoștințele dobîndite an cu an în liceu, tinîndu-se seama de necesitatea de a le forma elevilor o cultură generală în specialitate, ca și de particularitățile lor de vîrstă.

Considerăm că introducerea cursului unic de biologie în licee, esalonat pe cei 4 ani de studii (clasele IX—XII) a devenit o necesitate imperioasă. Conținutul unui astfel de curs ar corespunde întru totul cerințelor etapei actuale, contribuind la formarea unei temeinice culturi generale și de specialitate a tineretului. Concepția care stă la baza lui va permite modernizarea în orice fază a predării științelor biologice ca obiect de învățămînt, fără a produce perturbări în structura lor generală. De asemenea, prezentarea în acest mod a problemelor va favoriza aplicarea celor mai moderne metode și procedee de învățămînt.

Prof. ECATERINA CSENGERI,
DIMITRIE D. ROMAN
și
ION VOICULESCU
Cercetători principali
la Institutul de științe pedagogice

Cînd momentul notării este prevăzut de elevi

Am surprins fără să vreau, pe stradă, în autobuz, pe culorale școlii convorbiri ale elevilor care sunau cam așa:

— Ce avem la istorie pe mine?
— Habar n-am; pe mine nu mă mai ascultă, că am două note. Au mai rămas în clasă cîndă fără notă... În schimb, învăț la latină, că mă ascultă la sigur; și sîntem trei neascultați...

Mentalitatea aceasta a unora dintre elevi, în special din clasele mari, mi-a dat de gînd și oare elevii învață pentru a căpăta cunoștințe sau numai pentru notă, ca să treacă clasa? Ca să mă conving, am făcut sondaje discrete în clasele în care predau. Am constatat că elevii cunoașteau cu o precizie aproape matematică cine nu are încă notă, cîți au două sau mai multe și ce note anume, la fiecare materie.

Explicația acestui fenomen există. Nu e un secret pentru nimeni — deci nici pentru elevi — că profesorul este obligat să-i asculte pe toți elevii măcar o dată pînă la un anumit moment din cursul trimestrului. Apoi, elevii mai știu cite ceva și despre „ritmicitatea notării”. De aceea, învață și ei... ritmic.

Dacă analizăm ceea mai adînc sistemul actual de notare, ne dăm seama de un lucru destul de bizar: s-ar părea că notele din catalog oglîndesc mai mult măsura în care profesorii respectă dispozițiile superioare, decît adevăratele cunoștințe globale ale elevilor. Și spun globale pentru că cele două, trei note date fiecărui elev nu reprezintă o apreciere a totalității cunoștințelor lui la o materie oarecare, ci o apreciere asupra cunoștințelor din lecția la care a fost ascultat sau, cel mult asupra unui fragment din materie — la teză sau dacă a fost examinat în perioada de recapitulare.

Apoi, o dată ce și-a făcut „suma”

obligatorie de note, elevul nu mai învață și așteaptă să fie ascultată cei fără note.

Mi-am pus adesea întrebarea: ce s-ar întâmpla dacă profesorii nu ar mai fi obligați să asculte în fiecare oră de curs un număr de elevi ca să le pună note în catalog, ci ar lucra cu întreaga clasă, verificarea realizîndu-se asupra întregii materii parcurse într-o perioadă? Mai întîi, n-ar mai pierde o mare parte din oră pentru ascultare. În al doilea rînd, nota nu s-ar da numai pentru cunoștințele elevului din lecția la zi. În al treilea rînd, elevii n-ar mai putea calcula cînd le vine rîndul la ascultare și nu li s-ar mai oferi ocazia să învețe materia fragmentar, în funcție de ritmul ascultării. Ar dispărea și necesitatea de a da externele în asal, care se corectează de asemenea în asal, cînd profesorul intră în „criza de timp” cu ascultarea într-o clasă numeroasă.

Dacă elevii ar ști că verificarea cunoștințelor lor se face nu asupra lecției la zi, ci asupra întregii materii parcurse într-o anumită perioadă, cît răspunsul dat, bun sau rău, nu se datorează unei întîmplări, ferice sau neferice, ci este rezultatul cunoștințelor lor reale, dacă ar ști că profesorul își notează în caietul său personal aprecieri asupra participării lor și cu zi la desfășurarea lecțiilor, și-ar da seama de realitate și cel care mai cred că învățătura e joacă de-a o-șapte ascunsele ca profesorul, cînd notele se „împușcă” la noroc și ar înțelege atunci și o-șapte elevi că viața așteaptă de la ei altceva decît trecerea de la un trimestru la altul cu medii de 4,50 rotunjite la 5, conform regulamentului.

Sigur că adaptarea unui sistem nou de notare ar determina reacții foarte diferite în rîndurile profesorilor. Unii l-ar accepta cu satis-

facție, alții l-ar critica și l-ar combat. E greu de rupt cu tradiția și s-ar isca diverse nedumeriri, s-ar putea pune, de exemplu, întrebarea: cum îi vom mai putea informa pe părinții elevilor despre notele luate de copii lor în cursul săptămîinii? Cum o să mă spum, de pildă? Dați mai multă atenție la fizică! Are doi de trei și un patru. La celelalte materii are note de trecere, așa că... ș.a.m.d. Sigur, nu ar fi ușor. Eu cred totuși că s-ar putea încerca metoda, într-o primă etapă la clasele mari ale liceului.

Așa vedea noul sistem de notare în felul următor: pe parcursul trimestrului, profesorul, lucrînd în permanență cu toată clasa, își face însemnări în caietul său personal asupra calității răspunsurilor date de fiecare elev, fără a pune note în catalog. Verificarea cunoștințelor pentru notare ar urma să aibă loc de două, trei ori pe trimestru, la date fixate de profesor în planul său calendaristic, asupra întregii materii predate în intervalul respectiv. Nota care se va trece în catalog va fi astfel rezultatul calității răspunsurilor obținute la verificare, completată cu observațiile notate de profesor în caietul său personal.

Lucrarea scrisă trimestrială ar putea să constituie, în aceste condiții, un aport personal al elevului, cerîndu-i efortul de a expune în scris un subiect-cheie din materia trimestrului, nu relatarea impersonală a unui fragment mai mult sau mai puțin esențial al acesteia. O asemenea lucrare ar putea să dureze două ore. S-ar da astfel elevilor răgazul de a gîndi, de a analiza și sintetiza și s-ar elimina tendința pe care o mai au unii elevi de a recurge la „fijucii” sau la pogini smulse din manual, întrucît acestea nu le-ar mai fi de nici un ajutor într-o lucrare de adevărată sinteză. Deprinderea ele-

O EXPOZIȚIE A PROFESOARELOR DE DESEN

VERA VESELOVSKI-NIȚESCU: Tărăncă din Moldova

ALEXANDRINA ZBIERA: Oșence în piață

Cu prilejul zilei de 8 Martie, cenaclul de artă plastică „Ion Andreescu” a organizat o expoziție de pictură cuprinzând lucrări realizate de profesoarele membre ale acestui cenaclu. Expoziția prezintă o tematică variată și marchează o ascensiune calitativă pe linia manifestărilor artistice ale acestui cenaclu.

Ca și în expozițiile anterioare, Ema Gherghel prezintă lucrări vi-guros construite. Chiar notițele su-mare, cum este cea intitulată „Case pescărești — Techirghiol” au forță de expresie, realizând un conținut bogat cu economie de mijloace plastice. Eugenia Brateș a prins, prin notițe spontane, aspecte variate ale unor localități pit-toresc din R.P. Bulgaria. Lucrările acestor două expozante, ca și cele semnate de Constanța Manolescu, dovedesc forța de expresie a nota-țiilor plastice când acestea sur-prind esențialul și caracteristicul. Constanța Manolescu afirmă cali-tăți portretistice în acuarela cu tonuri transparente intitulată „Studentă”.

Alexandrina Zbiera manifestă înțelegere decorativă în compoziția „Artă populară” și vervă în „O-șence în piață”.

O pictură bine legată compozi-tional și cromatic expune Jenița

Ghiga. Maria Frinculescu este a-trasă de poezia florilor. Dintre lu-crările artistice, „Cale” se remarcă prin organizarea tabloului și prin stilizare, eliminând amănuntul ne-semnificativ.

Vera Veselovschi-Nițescu se afir-mă printr-un portret bine cons-truit, susținut de o gamă de culori calde, ca și prin tablourile cu flori. Aspecte pitoresc ne arată Tilla Russe în cele două picturi ale sale. Sanda Moga dovedește îndemnare și sensibilitate în tabloul „Mara-mureșeană”. Elena Filipescu a realizat o armonie cromatică lumi-noasă în „Natură statică cu pești”, folosind tonuri calme și transpa-rente. Ana Frinculescu expune lu-crarea intitulată „Gutui”. O compoziție executată în ulei și sem-nată de Manami Comănescu înfă-țișează „Copii în parc”.

Larisa Ceachir este prezentă cu lucrările „Portret” și „Peisaj de iarnă”, Eliza Stănescu cu „Flori și fructe”, iar Elena Deloiu expune „Cap de fetiță”.

Inițiativa cenaclului „Ion An-dreescu” dovedește încă o dată via-bilitatea acestei grupări artistice. Este de dorit ca asemenea mani-festări să se învecșă pe întreg cu-prinsul țării, cât mai des.

Conf. univ.
ALEXANDRU TOHĂNEANU

EUGENIA BRATEȘ: Kazanluc (R.P. Bulgaria)

EMA GHERGHEL: Case pescărești (Techirghiol)

CĂRȚI / CĂRȚI

„Limbă și literatură”

Desfășurată paralel cu munca de cercetare științifică din in-stituțiile Academiei Republicii Socialiste România sau la ca-tedrele de specialitate ale uni-versităților și institutelor pedago-gice, activitatea depusă de mem-brii Societății de științe istorice și filologice din Republica Socialistă România — profesori din învățămîntul superior, liceal și din școlile generale — este concepu-tă într-un număr tot mai mare de comunicări, studii și ar-ticole, multe dintre ele publicate în volumele „Limbă și literatură”, „Studii de literatură universală”, „Acta orientalia”, „Studii și articole de istorie, Lexic regional”.

De curind au apărut volumele IX și X din „Limbă și literatură”. Diferite ca structură și tematică — primul fiind destinat exclusiv lui M. Eminescu și I. Creangă, iar o treime din al doilea lui V. Alecsandri — ambele volume cuprind studii de teorie, critică și istorie literară, de limbă și stil, de folclor, bibliografie, texte și documente. Este dificilă chiar o trecere în revistă a celor 53 de studii publicate în cele două vo-lume (vol. IX cu 430 de pagini și vol. X cu 413 pagini), care abor-drează probleme variate. Studiile „Ideile filozofice în poezia lui Eminescu” de Radu Mircea, „Dor de împlinire în creația eminesci-ană” de Ion Serdeanu, „Impărat și proletar — o antiteză istorico-filozofică” de Mihai Apostolescu (vol. IX), aduc contribuții valo-roase prezentând puncte de ve-dere noi și interesante în inter-prețarea unor poezii, ajutând pe profesorii de literatură română să analizeze mai just unele din poeziile lui Eminescu. Reține aten-ția interpretarea dată de Radu Mircea pesimismului lui Eminescu. Un ajutor pentru profesori în in-terprețarea operei poetice a lui M. Eminescu îl constituie și stu-diile lui Laszlo Galdi și George Ștefan în legătură cu poeziile „Melancolie” și „Lucașăruț”, a-ceasta din urmă analizând influ-ența folclorului asupra poemului, ca și studiul lui Mihai Pop „M. Eminescu și folclorul.” Volumul IX cuprinde și numeroase studii de istorie literară semnate de profesori din învățămîntul su-perior și mediu, dintre care men-ționăm: „Un izvor al Epigonilor,” „Publicistica lui M. Eminescu,” „Eminescu la Sibiu,” „Iubita de la Ipotești — prototip al creației

eminesciene,” „Cadru botoșănean în creația eminesciană”, „Litera-tura clasică indiană în poezia lui M. Eminescu” etc. Utilă este și bibliografia eminesciană pe peri-oada 1960—1964, ca și studiile despre I. Creangă semnate de Vladimir Dogaru, Traian Marcu, Constantin Boroianu, I. Cremer, Emil Leahu, Maria Luiza Ungu-reanu, N.I. Popa.

Vol. X cuprinde studii ale acad. D. Panăfescu-Perpessiciuș, G. F. Tepelea și Ion Climer, Ion Apostol, Popescu, D. Duzinchievici și Mircea Angelescu, în care se aduc contribuții interesante la cunoașterea operei lui Vasile Alecsandri, trei dintre ele ocu-pându-se de corespondența inedită a poetului. Se publică de ase-menea în acest volum studii refe-ritoare la poezia română dintre 1920—1940 în raport cu poezia europeană (acad. Al. Philippide), evoluția tipologică în proza româ-nă (M. Gafița), Gh. Asachi, V. Cîrlova, B. P. Hașdeu, începuturile romanului românesc, Iacob Negruzzi, originea simbolismului Ștefan Petică, M. Sebastian, cite-va studii de limbă și stil, de fol-

clor, texte și documente privitoare la revista „Familia” de la Pesta, I. L. Caragiale, Macedon-schi inedit și o interesantă „con-tribuție la o bibliografie a lui Mihail Sadoveanu”.

Merită să fie remarcat faptul că preocupările profesorilor din învățămîntul de cultură generală se canalizează tot mai evident spre studii și cercetări de specialitate, depășind stadiul studiilor de me-todă. Cele mai multe dintre stu-diile publicate în vol. IX și X se disting prin interpretări mai in-draznele, noi și originale, debara-sate de abuzul de sociologism și de tendințele vulgarizatoare.

Alături de publicațiile Acade-miei și de periodicele Uniunii Scriitorilor din Republica So-cialistă România, culegerile de studii publicate de Societatea de științe istorice și filologice tre-buie să se găsească în bibliotecile profesorilor de limbă și literatură română și mai ales în toate bi-bliotecile școlare, recomandându-se, cînd este cazul, spre consulta-re și elevilor.

Prof. ION POPESCU

„Dezvoltarea operativității gîndirii copilului”

Apărută de curind în Editura științifică, lucrarea „Dezvoltarea operativității gîndirii copilului”, de conf. univ. Ursula Schiopu, aduce o contribuție originală în domeniul teoriei învățării.

Prezentînd o serie de experien-țe psiho-pedagogice efectuate la clasele cu elevi de vîrstă școlară mică, autoarea folosește metodele matematice în interpretarea re-zultatelor, demonstrînd unele as-pecte legitime ale dezvoltării gene-rale a operativității gîndirii școl-arilor. Se introduc astfel pentru prima dată la noi metode mate-matice în cercetarea psihologică, făcîndu-se unele analogii — fără a le identifica — între mecanis-mele proceselor de gîndire și me-canismele mașinilor cibernetice.

Pornind de la teza că în școală activitatea intelectuală operează cu ajutorul unor modalități de

lucru determinate, activitate care se manifestă printr-o operativi-tate specifică a gîndirii, autoarea prezintă aspectele legate de ma-zarea algoritmilor, arătînd că in-malizarea matematică a unor mo-dele de învățare ar facilita pro-cesul însușirii cunoștințelor.

Lucrarea se adresează în spe-cial psihologilor și pedagogilor, puțînd servi nu numai ca o sursă de informații, dar și ca ghid în munca de cercetare. Deși folose-te o terminologie strict științifică, claritatea și conciziunea cu care sînt expuse problemele o fac accesibilă și cadrelor cu pregătire medie. Utilizînd o bibliografie vastă, citit și un material faptic concludent, lucrarea poate fi con-siderată un început deosebit de valoros în cercetarea învățării programate.

Prof. TRAIAN ISPAS

„REVISTA DE PEDAGOGIE”

nr. 2, februarie 1966

În sumar:

STUDII ȘI CERCETĂRI
Stancu Stoian: Cercetări funda-mentale și aplicative în dome-niul educației.

Emilia Costanținescu, Marius Gal: Perfectionarea predării cunoș-tințelor de fizică în școală.

Romeo Dăscălescu: Unele proble-me privind orientarea profesio-nală a elevilor de liceu.

M. Zlate: Particularități ale pro-cesului comparatîi la elevi.

Ioan N. Vlad: Date noi în legătură cu înființarea catedrei de pe-dagogie la Universitatea din București.

DEZBATERI — CONFRUNTĂRI — OPINII
Vasile V. Popescu: Considerații privind conținutul învățămîn-

tului în viitoarele licee peda-gogice.

Augustin Macarie: Spectacolele — mijloc complex de educație.

Eugen Novicov: Momente din istoricul ideii de instruire pro-gramată.

M. Filipoiu: Corelarea matematicii cu fizica în școala generală.

Dimitrie A. Nanu: Despre rapor-tarea la limba maternă a ele-vului în predarea gramaticii limbii franceze.

CONSULTAȚII
Gh. Popescu, Gh. Radu, V. Con-stantinescu: Importanța cu-noașterii de către învățător a particularităților copilului debil mintal.

DE PESTE HOTARE
Tiberiu Truțer, Vasile Iliescu: Din activitatea Institutului UNESCO pentru educația de la Hamburg.

Agripina Bourceanu: Aspecte pri-vind educația adulților.

CRONICA VIETH ȘTIINȚIFICE
Silvia Predoiu-Dima, S. Lăzărescu: Expoziția literaturii pedagogice de peste hotare.

M. G., S. D.: Consfătuirea Socie-tății de științe fizice și chimice.

REVENII
E. Rusu, E. Opreanu, N. Opreanu: Metodica predării matematicii (I. Ilasievici, S. Vornicescu).

Correspondența

Valeria Briscoan — Zalău

Din scrisoarea dv. des-prindem ideea folosirii opi-niei colectivului ca factor educativ încă din instituția preșcolară. Cazurile relata-te — despre o serie de copii care datorită educației din familie nu s-au încad-rat de la început în acti-vitățile din grădiniță, dar care au reușit pînă la urmă, datorită opiniei colective, să realizeze acest lucru — sînt convingătoare. Într-a-sind aprecierile colectivului, atunci cînd sînt bine orientate de educatoare, constituie un stimul care poate determina pe copii să-și schimbe atitudi-ne, să dobîndească încre-dere în forțele lor proprii. Desigur, ei nu pot înțelege

încă valoarea morală a spiri-tului colectiv, dar sesizează totuși ceea ce e bine și ceea ce e rău și tocmai de aceea nici lauda și nici dojana colectivului nu-i lasă indiferenți.

Inv. Ion D. Ivan — Sibiu
Măgura, Slatina

În materialul pe care ni l-ați trimis vă ridicăți împotriva faptului că defini-țiile sînt rețutate în forme diferite de la o clasă la altă clasă. În acest fel, spuneti dv., „și face loc un concentrism excesiv, ace-eași noțiune predată în fiecare clasă are altă defi-niție... și elevii ajung să facă confuzii între diferite noțiuni”.

Este judicioasă observa-

ția că definițiile nu trebuie însușite mecanic de către elevi, ci trebuie să consti-tue o generalizare în procesul de însușire a noțiunilor științifice. Este de ob-servat însă că, din cauza particularităților de vîrstă și a posibilităților diferite de înțelegere ale elevilor din diferite clase, nu le pu-tem prezenta de la început definițiile în aceeași formu-lare. Cu fiecare clasă acces-tes se completează, inclu-zînd noi note definitorii, astfel încît pînă la urmă elevii ajung să cunoască definiția completă.

P. Golumbeanu—Baia de Aramă

Problemele ridicate în

scrisoarea dv. cu privire la discuțiile purtate în cercul pedagogic al profesorilor de matematică din raionul Tr. Severin ni s-au părut in-teresante mai ales în ceea ce privește situația predării geometriei în compara-ție cu predarea celorlalte discipline matematice. Socotim îndreptățită observa-ția referitoare la necesita-atea de a se îmbunătăți predarea desenului, astfel încît elevii să se poată sprijini mai mult, în studiul geometriei, pe cunoștințele de desen.

Propunerea dv. în ceea ce privește organizarea dife-rențiată a cercurilor peda-gogice am transmis-o ser-vicului de resort din Mi-nisterul Învățămîntului.

Simion Sorin și Nicolae Peligrad — Pitești

Socotim pozitivă preocu-parea dv. de a-i orienta pe elevi spre compunerea pro-blemelor de matematică, întrucît aceasta poate con-tribui mult la dezvoltarea gîndirii dv. Desigur că nu-mai rezolvarea problemelor din manuale, propuse de profesor sau extrase din culegerile de probleme nu poate fi considerată o acti-vitate pe deplin creatoare, deoarece îi lipsește caracte-rul sintetic. Îmbinarea în practica școlară a rezol-vării de probleme cu com-punerea lor sporește eficien-ța studiului matematicii. Compunerea problemelor este însă direct legată de eforturile pe care le face profesorul de matematică de a lucra cu clasa, de a dezvoltă gîndirea matema-tică a elevilor.

Paul Sarpe — Giurgiuța Bălești; Alexandru Mus-calu — Strehaia

Observațiile făcute de dv. cu privire la unele deficiențe în manualele de fi-zică și respectiv de mate-

matică au fost comunicate Editurii didactice și peda-gogice, pentru a se lua mă-suri de corectare cu prilejul reeditării acestor manuale.

Gheorghe Micu, Botoșani

Este bine că dați o aten-ție deosebită orientării pro-fesionale a elevilor, că folosiți în acest scop căi di-verse și variate. De ase-menea, este pozitiv faptul că în organizarea acestor ac-țiuni școala colaborează strîns cu organizațiile de tineret. Considerăm bine venite înființarea organiza-ției de conducere școlii dv. între elevii din clasa a VIII-a și muncitorii de la Uzina de reparații și elevii de la Școala de mecanici a-gricoli. Asemenea înfiin-țări în care elevii iau cîmștin-ță de frumusețea unor me-serii, sînt, după cum sub-linați și dv., utile, educa-tive. Este recomandabil să organizați și vizite ale ele-vilor în școli de grad supe-rior și întreprinderi cu specifice diferite de pro-ducție, pentru ca să poată cunoaște și nemijlocit sec-toarele spre care se pot îndrepta.

Aristotel Ceciu — Oradea

Munca educativă la cla-sele I—IV solicită, după cum subliniați și dv., multă suplețe, precizarea de a a-lege acțiuni potrivite cu vîrsta copiilor, cu nivelul lor de înțelegere. Socotim că inițiativa dv. de a va-lorifica în scopuri educa-tive presa pentru copii este bună.

Ne spuneți că vă folosiți de diferitele publicații pen-tru pionierii și școlarii mai ales în cadrul orelor de lectură la clasele III—IV și că vă opriți mai ales asupra acelor articole care prin conținutul lor pot contri-bui la educarea patriotică a elevilor, la formarea unor concepții științifice despre viață și societate. Firește, aceste materiale pot cons-titui pentru învățător un auxiliar folositor în acti-vitatea sa educativă.

Al. D. Popescu — Gilort

Consfătuirile cu directorii de școli, cum este cea la care se referă scrisoarea dv., pot contribui într-o măsură apreciabilă la ori-

entarea acestora asupra muncii lor de conducere și îndrumare a procesului in-structiv-educativ din școa-lă. Ni se par interesante in-deosebi concluziile la care a ajuns consfătuirea din raionul Gilort în legătură cu elaborarea planurilor generale de muncă ale școlilor. Pe drept cuvînt a fost criticată practica de a însera în aceste planuri acțiuni insuficient conturate, de a nu preciza cine răspunde de înfăptuirea sarcinilor. Ni se par judicioase cerințele formulate în legătură cu necesitatea de a înlătura din planul general de muncă acțiunile care se supra-pun, de a stabili pentru fie-care comisie metodică din școală acțiuni specifice.

H. Ionescu — Gura Hu-morului

Ni se pare interesant mod-ul cum se organizează cercurile pedagogice cu di-rectorii în raionul dv. Faptul că în cadrul acestor cercuri se discută teme care au în vedere probleme concrete, ivite în mod cu-rent în munca directorilor,

faptul că se dau soluții precise cu privire la modul de rezolvare a acestor probleme este de natură să ajute efectiv bune desfășu-rări a muncii acestora. Considerăm indicat proce-deul de a nu limita activi-tatea din cerc la simple ex-puneri, ci de a organiza și acțiuni concrete cu privire la aplicarea procedurilor propuse.

Vasile Moraru și Alexan-dru Socoleanu — Fălticeni

Apreciem preocupările secției de învățămînt din raionul Fălticeni de a în-druma pe diriginții școlilor din raion să-și organizeze munca educativă în lumina sarcinilor actuale cu pri-vire la educarea moral-cetățenească a tineretului. Popularizarea experi-enței înaintate în acest do-meniu, măsurile luate în vederea întăririi muncii diriginților începători, orga-nizarea discuțiilor pe teme educative vor aduce, desigur, roade pozitive.

Red.